

Parisuhdeväkivallan kehystäminen suomalaisissa
iltapäivälehdissä ennen koronaa ja pandemian ensimmäisenä
vuotena

lina Thomsson
Maisterintutkielma
Journalistiikka
Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto
Syksy 2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Thomsson, Iina	
Työn nimi Parisuhdeväkivallan kehystäminen suomalaisissa iltapäivälehdissä ennen koronaa ja pandemian ensimmäisenä vuotena	
Oppiaine Journalistiikka	Työn laji Pro gradu -tutkielma
Aika Lokakuussa 2022	Sivumäärä 80 + 5 liitesivua
Tiivistelmä Keväällä 2020 koronaviruspandemia levisi Suomeen ja sen myötä yhteiskuntaan asetetut rajoitukset sulkivat ihmiset koteihinsa. Pian esiin nousi huoli perheiden sisäisen väkivallan yleistymisestä, ja kesäkuussa 2020 julkaistut lähisuhdeväkivaltatilastot osoittivat, että huoli ei ollut turha. Tämän Pro gradu -tutkielman tavoitteena oli selvittää, millaisia kehyksiä parisuhdeväkivallalle annettiin suomalaisissa iltapäivälehdissä ennen koronaa sekä koronan alkuaikana eli vuosina 2019 ja 2020. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin, onko aineistosta määritettyjen kehysten esiintyvyydessä eroja tarkasteluvuosien välillä sekä miten aiheesta julkaistujen uutisten määrä vaihteli ennen koronaa ja koronan ensimmäisen vuoden aikana. Tutkimuksen kautta pyrittiin tuottamaan tietoa siitä, miten media reagoi yhteiskunnalliseen ilmiöön sen esiintyvyyden laajennuttua pandemian myötä. Aineiston analyysimenetelmänä käytettiin kehysanalyysiä, jonka tuloksena muodostui neljä kehystä. Ilmiöstä kirjoitettuja uutisia jäsensivät faktuaalistamiseen, väkivallan julmuuteen, parisuhdeväkivallan tunnistamiseen sekä väkivallan viitteellistämiseen keskittyneet kehykset. Niiden parisuhdeväkivallasta rajaama kuva muodostui väkivallan kuvauksesta, uhrin ja tekijän esittämisestä, viranomaisten asemasta uutisoinnissa sekä kielellisestä kuvauksesta ja uutisen kuvittamisesta. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että iltapäivälehdet kehystivät parisuhdeväkivalt uutisointia samalla tavalla ennen koronaa ja pandemian aikana. Vaikka parisuhdeväkivallan määrä kasvoi koronapandemian aikana, mediassa uutisointia aiheesta väheni. Kehysten määrällinen esiintyvyys tarkasteluvuosina vaihteli medioiden välillä. Iltalehdessä pidempiä ja taustoittavampia uutisia sisältävät kehykset vähenivät koronavuonna, kun taas neutraalien, lyhyiden uutisten määrä kasvoi. Ilta-Sanomien kohdalla tulos oli päinvastainen.	
Asiasanat: iltapäivälehdet, kehystäminen, korona, parisuhdeväkivalta	
Säilytyspaikka: Jyväskylän yliopisto, Kieli- ja viestintätieteiden laitos	

TAULUKOT

TAULUKKO 1: Perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrit 2011–2020. (Tilastokeskus 1.6.2021)

TAULUKKO 2: Parisuhdeväkivaltaa käsittelevien uutisten määrä Ilta-Sanomissa vuosina 2019 ja 2020

TAULUKKO 3: Parisuhdeväkivaltaa käsittelevien uutisten määrä Iltalehdessä vuosina 2019 ja 2020

TAULUKKO 4: Parisuhdeväkivaltaa kuvaavat kehykset

TAULUKKO 5: Aineiston jakautuminen eri kehysten välillä

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	6
2. PARISUHDEVÄKIVALTA JOURNALISMISSA	9
2.1. Aikaisempi tutkimus	9
2.2 Väkivalta iltapäivälehdissä	13
2.3 Rikosjournalismi suomalaisessa mediassa	18
2.4 Parisuhdeväkivalta ja korona	22
3. AINEISTO JA METODIT	28
3.1 Aineistona iltapäivälehdet	28
3.2. Menetelmät ja tutkimuskysymykset	32
3.3. Analyysin toteutus	37
4. TULOKSET	39
4.1. Neljä kehystä	39
4.1.1 Opetuksia väkivallasta	41
4.1.2 Karmiva tapaus	44
4.1.3 Nujakointia lemmenpesässä	47
4.1.4 Faktojen lateleminen	49
4.2. Aineiston määrälliset erot	51
5. POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	55
5.1. Parisuhdeväkivallan kuvaus iltapäivälehdissä	55
5.2 Uutisoinnin määrälliset muutokset	66
6. LOPUKSI	72
6.1 Tutkimuksen arviointi	72
6.2 Aiheita jatkotutkimukselle	73
KIRJALLISUUS	75

LIITTEET

LIITE 1: TUTKIMUSaineisto

1. JOHDANTO

Keväällä 2020 maailmanlaajuinen koronaviruspandemia levisi myös Suomeen. Maaliskuussa koronatartuntojen määrä kasvoi voimakkaasti ja taudin leviämisen hidastamiseksi ihmisten liikkumista oli rajoitettava. Yhteiskuntaan asetettujen rajoitusten myötä monen elinpiiri kaventui ydinperheen ympärille useiden kuukausien ajaksi. Pian esiin nousi huoli siitä, miten sulkeutuminen koteihin vaikuttaisi perheiden sisäisten väkivaltaisuuksien ilmenemiseen sekä uhrien mahdollisuuteen hakea ja saada apua. Kun Tilastokeskus kesällä 2020 julkaisi alustavat tiedot alkuvuoden aikana poliisille ilmoitetuista lähisuhdeväkivaltatapauksista, huomattiin, että huoli ei ollut turha.

Lähisuhdeväkivallaksi määritellään sellaiset teot, joissa väkivalta kohdistuu esimerkiksi perheenjäseneen, entiseen kumppaniin, lähisukulaiseen tai henkilöön, jonka kanssa tekijä on muuten läheinen (Bildjuschkin ym. 2020). Vuoden 2020 keväällä suomalaisissa kodeissa tapahtui aikaisempia vuosia enemmän perheen sisäistä väkivaltaa. Tammi-kesäkuun aikana avopuolisoiden välisiä väkivallan tekoja tuli poliisiin tietoon yhteensä 1140 tapausta. Luku on 67 prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 vastaavana ajankohtana. (Haapakangas 2020.)

Keväällä 2020 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos käynnisti yhdessä Tampereen ja Turun yliopistojen kanssa tutkimuksen, jossa selvitetään koronapandemian vaikutuksia lähisuhdeväkivallan kokemiseen ja erilaisten tukipalveluiden käyttämiseen. Tutkimuksen on määrä valmistua vuonna 2023. Sen aineisto kerätään lähisuhdeväkivallan uhrien auttavan puhelimen Nollalinjan sekä turvakotien asiakkaiden ja työntekijöiden haastatteluiden kautta. Koronapandemian alussa keväällä 2020 turvakotien käyttöaste oli tavallista matalampi ja myös Nollalinjan puhelinpalvelun käyttäjien määrä väheni. Samanlaista laskua oli havaittavissa myös muissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden käytössä. (THL 2022.) Tätä palveluiden käyttöasteen laskua on selitetty sillä, että rajoitusten myötä väkivallan

uhrien mahdollisuudet hakea apua ovat heikentyneet elinpiirin kaventuessa omaan kotiin mahdollisesti väkivaltaisen puolison kanssa (Husso ym. 2021, 353).

Toinen koronan ja lähisuhdeväkivallan yhteyttä tarkemmin selvittänyt tutkimus on maaliskuussa 2021 julkaistu Katariina Aspblomin ja Taru Havion Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Työssä tarkastellaan lähisuhdeväkivallan yleistymisen vaikutuksia poliisin työhön korona-aikana. Tutkimukseen on haastateltu Helsingin poliisilaitoksen lähisuhdeväkivaltarikostutkinnan tutkijoita. Haastateltavat eivät olleet huomanneet työssään lähisuhdeväkivallan merkittävää lisääntymistä koronavuoden 2020 aikana. Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava, että sen lopullinen aineisto koostui vain kolmesta haastateltavasta, minkä vuoksi tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää lähisuhdeväkivallan, koronan sekä poliisin työn yhteisvaikutuksena.

Väkivalta on ilmiönä vahvasti sukupuolittunut, mikä tarkoittaa sitä, että väkivallan tekijät ovat useammin miehiä ja uhrit naisia (Niemi ym. 2017). Tämä ilmiö on havaittavissa myös vuoden 2020 lähisuhdeväkivaltatilastoissa, joissa 75,2 prosenttia uhreista oli naisia ja epäillyistä tekijöistä miehiä oli 80,8 prosenttia (Haapakangas 2021). Väkivallan sukupuolittuneisuus heijastuu ja vaikuttaa myös yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Esimerkiksi nykyisen hallituksen ohjelman kirjauksen mukaisesti vuoden 2022 alussa perustettiin naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin tehtävä. Raportoinnin tehtävässä toimii yhdenvertaisuusvaltuutettu, jonka on mahdollista sekä toteuttaa että teettää naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta erilaisia selvityksiä, tehdä aiheeseen liittyviä aloitteita sekä antaa lausuntoja ja neuvoja. (Oikeusneuvosto 2021.)

Väkivallan sukupuolittuneisuudesta johtuen sen tutkimuksessa korostuvat useasti sukupuolten väliset erot sekä niiden vertailu journalistisissa esityksissä. Tällaista sukupuoleen perustuvaa tutkimusta on aikaisemmin kritisoitu siitä, että se ei huomioi nyky-yhteiskunnassa sukupuolen moninaisuutta riittävästi. Erityisesti naisiin kohdistuvan väkivaltatutkimuksen on todettu keskittyvän valkoisten,

keskiluokkaisten, heteronaisten kokemuksiin, jotka on laajennettu koskemaan kaikkia naisia. (Niemi ym. 2017, 12.)

Tässä laadullisessa tutkimuksessa selvitin, miten suomalaiset iltapäivälehdet Iltalehti ja Ilta-Sanomat käsittelivät parisuhdeväkivaltaa printtijulkaisuissaan vuosina 2019 ja 2020 eli ennen koronapandemiaa ja pandemian ensimmäisen vuoden aikana. Parisuhdeväkivalta on lähisuhdeväkivallan yleisin muoto (Niemi-Kiesiläinen 2004), minkä vuoksi päätin tarkastella siitä kertovien uutisten määrän muutosta tarkasteluvuosien välillä.

Tutkimusta varten keräsin aineistoa iltapäivälehtien julkaisuista neljän kuukauden ajalta. Luokittelin nämä julkaisut neljään eri kehykseen, jotka muodostin aineiston analyysin kautta. Vertailin näiden kehysten esiintymisen yleisyyttä vuosien ja medioiden välillä. Tutkimukseni kautta pyrin tuottamaan tietoa siitä, miten iltapäivälehdet reagoivat isoon, yhteiskunnalliseen ilmiöön ja ongelmaan sen esiintyvyyden kasvaessa pandemian myötä. Varsinaiset tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisia kehyksiä iltapäivälehdet antoivat parisuhdeväkivallalle ennen koronapandemiaa ja pandemian alkuvaiheessa?
2. Oliko kehysten käytön määrissä eroja ennen koronaa ja koronan alkuaikana?

Tutkimuksen alussa tarkastelen väkivallan asemaa iltapäivälehdissä, yleisesti rikosuutisointia suomalaisessa mediassa sekä parisuhdeväkivallan ja koronan suhdetta. Tämän jälkeen esittelen tarkemmin tutkimuksen aineiston sekä tutkimuskysymykset ja analyysimenetelmän. Lopuksi koostan yhteen tulokset ja teen niiden pohjalta yhteenvedon koko tutkimuksesta.

2. PARISUHDEVÄKIVALTA JOURNALISMISSA

2.1. Aikaisempi tutkimus

Väkivallan ja median suhdetta on viimeisten vuosien ja vuosikymmenten aikana tutkittu monista eri lähtökohdista. Tutkimukset ovat pääosin keskittyneet televisioon, verkkomedioihin sekä printtilehtiin. Journalismin ja väkivallan suhteesta on tehty myös useita opinnäytetöitä, jotka on kuitenkin toteutettu yleensä jonkun muun tieteenalan alla, esimerkiksi sosiaali- tai kasvatustieteissä. Koronaa ja sen vaikutuksia yhteiskuntaan ja ihmisiin on pandemian puhkeamisen jälkeen tutkittu niin maailmanlaajuisissa vertailututkimuksissa kuin Suomeen keskittyneissä selvityksissä.

Journalismissa väkivallan tutkimus on pääosin keskittynyt ilmiön sukupuolittuneesta luonteesta johtuen kahden juridisen sukupuolen eli miehen ja naisen eroihin uutisoinnissa. Satu Venäläinen (2013) on tutkimuksessaan tarkastellut iltapäivälehtien otsikoissa ja ingressissä esiintyneitä naisten ja miesten kuvauksia väkivaltaisen teon osapuolina. Tutkimuksen lähtökohtana on kerätä tietoa siitä, miten rikosuutisissa tuotetut esitykset, kulttuurinen tieto ja todellisuus kietoutuvat yhteen ja näin tarjoavat lukijalle kuvan tapahtuneesta. Venäläisen tutkimuksen tulosten mukaan naisten asema oli vuonna 2009 suomalaisista iltapäivälehdistä kerätyssä aineistossa sekä väkivallan tekijöinä että uhreina miehiä korostuneempi. Tekijän sukupuoli tuotiin näkyvimmin esille jutun otsikoinnissa, kun teko kohdistui puolisoon tai lapseen. Venäläisen mukaan tällaisten juttujen uutisarvo vaikuttaa ennen kaikkea perustuvan väkivallan osapuolten intiimille suhteelle, joka jo itsessään korostaa tapahtuman traagisuutta.

Tuorein mediatutkimus lähisuhteessa tapahtuneen väkivallan uutisoinnista löytyy vuodelta 2021. Katri Uibun tutkimuksessa tarkastellaan Australian kolmen suurimman uutismedian tapoja kehystää naisten kokemaa väkivaltaa julkaisuissaan. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään, millaisia mahdollisuuksia medialla on muokata lukijoiden suhtautumista ja ymmärrystä naisten kohtaamasta väkivallasta. Yli 2000

artikkeliä käsittävä aineisto on koodattu sen perusteella, millaisia viestejä uutiset välittävät väkivallan uhreille, ja annetaanko jutuissa toimintaohjeita väkivaltaisesta tilanteesta ulospääsyyn. Toisin kuin Venäläinen, Uibu on tarkastellut tutkimuksessaan verkkojulkaisuja.

Uibun tutkimuksen tuloksista selviää, että tarkastelluissa uutismedioissa väkivaltautisointi monipuolistui tarkasteluvuosien 2014–2016 välisenä aikana. Myös tutkimukseen haastatellut kaksitoista toimittajaa olivat havainneet väkivaltautisoinnin kattavuuden parantuneen kyseisellä ajanjaksolla. Toimittajien mukaan erityisesti yksi suurempi perheväkivaltatapaus johti lopulta isompiin muutoksiin väkivaltautisoinnissa sekä uusiin suosituksiin siitä, miten tämän kaltaisista tapauksista kerrottaisiin tulevaisuudessa. Muutoksen laukaissut väkivaltarikos tapahtui vuonna 2014, jolloin lapsensa menettänyt australialainen Rosie Batty kertoi julkisuudessa avoimesti, kuinka pojan isä oli väkivalloin surmannut tämän. Batty pyrki kertomaan median avulla mahdollisimman laajalle yleisölle, kuinka yleistä perheväkivalta on yhteiskunnassa, ja miten sen taustalla vaikuttavat usein mielenterveysongelmat. Utisoinnin myötä Batty nousi nopeasti maassaan perheväkivallan torjumisen puolestapuhujaksi. (Emt.)

Uibu toteaa Battyn tapauksen olevan harvinaislaatuinen myös siksi, että toimittajilla on harvoin mahdollisuus saada uhri kertomaan itse oma tarinansa. Tähän vaikuttaa uhrin halukkuuden lisäksi usein meneillään oleva oikeusprosessi, minkä vuoksi tiedotusvälineille puhuminen ei ole mahdollista. Lähtökohtaisesti perheväkivallan uhrien ääntä tai mielipiteitä on julkisuudessa totuttu kuulemaan heitä oikeudessa edustavan tahon, kuten asianajajan kautta. Toisaalta uhrin edustajalta saadut kommentit voidaan nähdä henkilökohtaisempina ja näin ollen myös median kannalta kiinnostavampina kuin esimerkiksi poliisin kertomat tiedot. (Emt.)

Poliisin kautta saavutettaviin tietoihin liittyy myös ongelmallisuutta, ennen kaikkea viranomaisten tavoitettavuuden näkökulmasta. Muun muassa tämä haaste nousee esille toimittajien näkemyksiä ja käytäntöjä perheväkivaltatapauksen uutisointia tarkastelevassa irlantilaisessa tutkimuksessa. Pauline Cullenin, Anne O'Brienin ja

Mary Corcoranin vuonna 2019 julkaistun tutkimuksen tavoitteena on selvittää toimittajien kohtaamia institutionaalisia, kulttuurillisia ja käytännön ongelmia, joita ilmenee lähisuhdeväkivaltauutisoinnin yhteydessä. Aineistona tutkimuksessa on käytetty valtakunnallisissa medioissa työskentelevien toimittajien haastatteluja.

Havainnot ovat samansuuntaisia kuin Uibun australialaistutkimuksessa. Myöskään irlantilaismedioiden väkivaltaa käsittelevien uutisten yhteydessä ei kerrottu, mistä uhrin on mahdollista hakea tai saada apua. Tutkimukseen haastatellut toimittajat kertoivat myös, että lähisuhdeväkivaltatapauksen uutisointiin liittyy tietynlaista varovaisuutta. Tämän vuoksi toimituksessa seurataan herkästi aina tuttuja kaavoja sen sijaan että uskallettaisiin tehdä esimerkiksi sukupuoleen perustuvasta väkivallasta enemmän tutkivia uutisia. Vaikka lähisuhdeväkivalta on yhteiskunnassa voimakkaasti sukupuolittunut ilmiö, tutkimuksessa todettiin yleisön vaativan entistä tasapainottavampaa uutisointia sukupuolten välillä. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka lähisuhdeväkivallan uhrit ovat pääosin naisia, irlantilaisessa mediassa tämä ero ei korostu uutisoinnissa, vaan miesten kohtaamasta lähisuhdeväkivallasta kerrotaan mediassa yhtä laajasti kuin naisten. (Cullen ym. 2019.)

Tutkimukseen haastateltiin yhteensä 12 irlantilaista toimittajaa ja asianajajaa vuosien 2017 ja 2018 aikana. Toimittajien kohtaamat haasteet lähisuhdeväkivallan uutisoinnissa liittyvät tutkimuksen mukaan vahvasti viranomaisten tiedottamiseen sekä saatavilla olevan tiedon vähäisyyteen. Esimerkiksi väkivaltaisen tapauksen nimittäminen lähisuhdeväkivallaksi ei ole yleistä uutisoinnissa, sillä viranomaiset eivät useinkaan vahvista teon olleen lähisuhteessa elävien ihmisten välistä. Väkivallan luonnetta ei voitu myöskään päätellä, sillä poliisi ei avannut julkisuuteen riittävästi tapauksen taustoja. Poliisi on Irlannissa ainut taho, joka kykenee vahvistamaan tapauksen luonteen, joten tällaisten tekojen kohdalla media on riippuvainen sen tiedotuksesta. (Emt.)

Lähisuhdeväkivaltatapauksissa poliisi piti tiedotustilaisuuksia vain, jos koki saavansa sitä kautta lisätietoja, esimerkiksi rikoksen epäillystä tekijästä.

Lähtökohtaisesti tutkimukseen haastatellut toimittajat pitivät Irlannin poliisin tiedottamista myös hitaana. (Emt.) Sen sijaan Suomessa poliisin tiedottamista vastaavanlaisissa tapauksissa on pidetty pääpiirteittäin hyvänä ja kattavana. Sen on esitetty olevan jopa yksi syy rikosuutisoinnin määrän kasvulle suomalaisessa mediassa viimeisten vuosikymmenten aikana. Elina Nopparin, Pentti Raittilan ja Pirita Männikön (2015) tutkimuksessa todetaan, että viranomaisten tiedottaminen on vuosien myötä ammattimaistunut ja siirtynyt samalla sosiaaliseen mediaan, mikä on tehnyt siitä entistä nopeampaa ja aktiivisempaa.

Irlannissa poliisilähteiden hyödyntämisen haasteellisuus on ajanut toimittajat etsimään tietoa tapauksista muiden lähteiden kautta. Näitä ovat yleensä asiaan jollain tavoin yhdistettävät henkilöt, kuten paikalliset poliitikot, joilla katsotaan asemansa vuoksi olevan velvollisuus kommentoida yhteisöä järkyttäneitä tapauksia. Tällaisilla haastateltavilla on kuitenkin harvoin minkäänlaista faktapohjaista tietoa itse rikoksesta. Heidän lausuntojensa kautta etsitäänkin mahdollisuutta syventää aihetta yleisellä tasolla. Tällaisia lähteitä käytetään myös silloin, kun rikoksesta tarvitaan lisätietoa, mutta ei tiedetä mitään sen osallisista tai heitä ei voida tai haluta eettisistä syistä lähestyä. Esimerkiksi naapureiden haastatteluilla voidaan saada jotain tietoa väkivallan osapuolista, mutta samalla voidaan ajautua kertomaan myös vääriä faktoja tapahtuneesta. (Cullen ym. 2019.)

Tutkimuksessa on tarkasteltu myös prosesseja, joiden kautta lähisuhdeväkivaltaa kehystetään uutisissa. Haastateltujen toimittajien mukaan kehysten syntymiseen vaikuttaa ennen kaikkea aika, joka uutisen tekemiseen on käytettävissä. Tämä riippuu pitkälti myös siitä, millaisessa toimituksessa ja mediassa toimittaja työskentelee. Yksi kehystystapa lähisuhdeväkivaltatapauksia käsiteltäessä on esittää asiat suorina faktoina, kuten uutisille on tyypillistä. Kun tapauksesta saadaan lisätietoa, sen käsitteleminen etenee journalististen kaavojen mukaisesti.

Ensimmäisenä vaiheena on niin sanottu kriittisestä tapahtumasta kertominen yleisölle. Tässä vaiheessa aiheesta kerrotaan ilman tapahtumien tarkempaa analysointia. Tutkimuksessa havaittiin, että tällaiset tiukkoihin faktoihin perustuvat

uutiset voivat jättää täysin huomioimatta itse lähisuhdeväkivallan roolin, varsinkin mikäli poliisin suunnalta ei saada vahvistusta väkivallan luonteesta. Tällöin tapaukset päädytään nimeämään joksikin muuksi kuin lähisuhdeväkivallaksi. Mediassa saatetaan puhua esimerkiksi pelkästään murhasta. Tällaiset rikokset esitetään helposti vain yksittäisinä, poikkeuksellisinä tapauksina, mikä erottaa ne lähisuhdeväkivallasta ilmiönä. (Emt.)

2.2 Väkiältä iltapäivälehdissä

Väkivallan esittäminen on iltapäivälehdissä dramaattisempaa ja yksityiskohtaisempaa kuin esimerkiksi maakuntalehtien sivuilla. Pasi Kivioja määrittelee vuonna 2008 julkaistussa väitöskirjassaan suomalaisten iltapäivälehtien olevan tyyliltään muita journalistisia julkaisuja sensaatiohakisempia. Hänen mukaansa lehdille on tyypillistä tuottaa helposti sisäistettäviä nopeita ja kevyitä uutisia, joiden aiheet liikkuvat perinteisten uutisaiheiden ja ajanvietteen rajalla, missä vakavammatkin ilmiöt voivat saada viihteellisiä piirteitä. (Kivioja 2008, 14–18.)

Omalaatuisen uutisointitapansa vuoksi iltapäivälehdeille on ajan myötä muodostunut oma paikkansa mediakentällä. Ne toimivat valtakunnan tasolla ja ovat kilpailukykyisiä suhteessa muihin koko maassa julkaistaviin medioihin.

(Emt.) Samankaltaisia piirteitä iltapäivälehtiin on liitetty myös kansainvälisissä tutkimuksissa. Iltapäivälehtiä tutkinut Rod Brookes (2000, 195) on todennut, että iltapäivälehdet ovat tunnettuja negatiivisista arvoistaan ja tunteisiin vetoavasta uutisointitavastaan. Lehtien tyylille on ominaista rikkoa tiedon ja viihteen muotojen välisiä rajoja ja näin herättää lukijan kiinnostus tapahtumaa tai ilmiötä kohtaan.

Suomalaisten iltapäivälehtien lööppejä tutkimuksessaan tarkastelleen Hannu Syrjälän (2007) mukaan rikokset ja väkiältä ovat tiedotusvälineille niin sanottua perinteistä julkaisumateriaalia. Väkiältätapauksen uutisoiminen sopii nopeisiin uutisrutiineihin, sillä siihen liittyvä materiaali ei ole liian monimutkaista ja toimituksilla on olemassa valmis kaava rikosuutisoinnin tekemiseen. Syrjälän tutkimus keskittyy printtimediaan, sillä tarkasteluajankohtana eli vuosien 1985–2006

välisellä ajanjaksolla verkko oli vielä pieni osa iltapäivälehtien uutistuotantoa. Kyseisten tarkasteluvuosien aikana väkivaltauutisoinnin todettiin tutkimuksessa lisääntyneen. Sen kasvu oli voimakkainta 2000-luvun alussa sekä vuosien 2005 ja 2006 välillä. Myös väkivaltalööppien pinta-alallinen osuus eli kattavuus lehtien etusivuilla kasvoi vuosien aikana.

Iltapäivälehtien printtiversioiden perinteinen myyntipaikka on aina sijainnut kauppojen kassojen yhteydessä, jossa esillä on varsinaisen lehden lisäksi myyntitelineeseen kiinnitettävä etusivu, jossa tuodaan esille päivän isoimmat uutisaiheet. Samalla se toimii lehdelle mainoksena. Tällaisten lehtien myyntiä leimaa vahvasti se, että niiden tulee kaupata joka päivä itse itsensä erillisenä numerona. Kiviojan mukaan lehden asema omana markkina-alustanaan osaltaan syö sen uskottavuutta. Koska lehtien erilliset etusivut tähtäävät lähtökohtaisesti julkaisun myyntiin, ihmiset suhtautuvat niihin samalla tavalla kuin mainoksiin. Iltapäivälehtiin on liitetty myös kansainvälisesti uskottavuuden puute, joka johtuu kuitenkin pääosin niiden sensaatiomaisesta tavasta käsitellä uutisaiheita. (Kivioja 2008, 22.)

Etusivujen otsikoiden on todettu houkuttelevan lehden ostoon herkemmin silloin, kun uutistapahtuman vaiheet kyetään esittämään lukijoille tarinamaisena kuvauksena, joka sisältää jännitteitä ja rakentuu draaman kaarelle. Tätä ilmiötä Kivioja kuvaa termillä sarjoittuminen, joka on rikostarinoiden myötä levinnyt myös muihin juttutyyppeihin. (Emt. 35.) Rikoksesta halutaan rakentaa tarinamainen kuvaus, joka sisältää yllättäviä elementtejä. Tämä perustuu siihen, miten kaikkia tapaukseen liittyviä yksityiskohtia ei paljasteta heti. Rikosjournalismiin on tullut myös kirjallisuudesta tuttuja piirteitä, ja esimerkiksi murhapaikkojen kuvauksesta on 2000-luvulla muodostunut jopa kaunokirjamaista. (Emt. 123.) Tällaisten tarinallisten juttujen ongelma on Kiviojan mukaan se, että yleisö ei koe niitä enää uutisina, vaan enemminkin juorulehtimäisenä sisällöntuotantona (Emt. 35).

Väkivaltauutisoinnin määrän lisääntymisen myötä, myös yksittäisten väkivaltatapausten käsittely lehdessä on ajallisesti pidentynyt. Vuonna 1995

rikostapausten seurannassa tapahtui Syrjälän mukaan käänne. Tuolloin Iltalehti ryhtyi seuraamaan yksittäisiä väkivallantekoja totuttua suuremmalla volyymilla ja yksittäiset tapaukset saivat enemmän tilaa julkisuudessa ja lehtien sivuilla. (Syrjälä 2007.)

2000-luvulle tultaessa tutkimuksen tuloksissa näkyy selkeästi väkivaltautisoinnin siirtyminen entistä vahvemmin kodin ja uhrin lähisuhteiden piiriin. Korostamalla perhesuhteita esimerkiksi otsikoinnissa jutuilla tavoitetaan laajempia yleisöjä. Esimerkiksi isän tai äidin asema väkivaltaisen teon tekijänä horjuttaa käsitystä perusturvallisuudesta. (Emt.) 2000-luvun aikana tällaisen perhesanaston käyttö yleisty myös lehtien etusivuilla. Syrjälän mukaan vuonna 2005 perhesanastoa esiintyi sekä Iltalehden että Ilta-Sanomien etusivun otsikoissa yli kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2000. Samaan aikaan myös parisuhdeväkivallasta uutisoiminen yleistyi iltapäivälehdissä. Useimmiten jutut käsittelivät parisuhteen toisen osapuolen surmaa, mutta myös lievempiä väkivallantekoja. Myös parisuhdeväkivaltaan liitettiin Syrjälän aineistossa usein perhesanastoa. Arkisten asioiden esittäminen jutussa tuo väkivallan lähemmäksi lukijan omaa elinpiiriä. Arkisuuden kautta otsikoista tulee yllättäviä, kun tapahtumat sijoitetaan ympäristöön, jossa väkivaltaa ei yleensä kohdata. Samalla väkivallan järjettömyyttä korostetaan ja lukijalle esitetään kysymys: miksi näin tapahtui? (Emt.)

Myös Kivioja on tutkimuksessaan tarkastellut perhetragedioiden käsittelyä iltapäivälehdissä. Hänen aineistonsa koostuu kaikista Ilta-Sanomien ja Iltalehden jutuista vuosilta 1985–2007. Kyseisellä tarkasteluvälillä iltapäivälehtien yleisimmiksi aiheiksi otsikoissa nousivat rikos ja rangaistus. Toiseksi suurimmat aiheet käsittelivät ihmissuhteita, kotia sekä lapsia. (Kivioja 2008, 38.) Rikosuutiset nousivat Kiviojan tutkimuksessa iltapäivälehtien kotimaanosastojen suurimmiksi aiheiksi vuosina 2005–2006. Myös niin sanottujen dramaattisten aiheiden määrä kasvoi molemmissa lehdissä 2000-luvun aikana. Tällaisiksi aiheiksi Kivioja luokittelee esimerkiksi katoamiset, sairaudet ja rikokset. Viihdeosastojen aihepiirit muokkautuivat myös vahvasti vuosituhannen vaihteessa molemmissa lehdissä. Koko tarkastelujakson ajan rikos ja rangaistus -kategoria oli vahvin, mutta 2000-

luvulle tultaessa erityisesti ihmisiin ja heidän tarinoihinsa keskittyneet julkaisut kasvattivat suosiotaan. (Kivioja 2008, 64–68.)

Vuosituhanen vaihteessa perhesurmautisoinnin yhteydessä pyrittiin rikkomaan erilaisia tabuja. Aikaisemmin yhteiskunnassa oli vaiettu lähisuhdeväkivallasta, mutta nyt media nosti sen jalustalle. (Kivioja 2008, 202.) Perhesurmat ovat lähtökohtaisesti Suomessa hyvin harvinaisia tapauksia, ja tämän vuoksi niillä on suuri uutisarvo. Kivioja on väitöskirjassaan verrannut iltapäivälehtien, Helsingin Sanomien, sanomalehti Keski-suomalaisen, Apu-lehden sekä Suomen Kuvalehden tapoja uutisoida perhesurmista. (Emt. 111–113.) Iltapäivälehdissä hätkähdyttävimpien perhesurmien rikostutkintaa seurattiin 2000-luvulle tultaessa lähes joka päivä viikkojen ajan. Tapauksen käsittelyä mediassa pidensi myös oikeusprosessin seuranta. Oikeudenkäynnin alkaessa mediat saavat myös poliisin esitutkimamateriaalin käyttöönsä, minkä myötä julkisuuteen on mahdollista kertoa paljon uutta tietoa tapauksesta. Kiviojan mukaan 2000-luvulle tultaessa myös esimerkiksi Helsingin Sanomat ja Keski-suomalainen antoivat perhesurmille entistä enemmän tilaa lehdissään ja seurasivat niitä aikaisempaa tarkemmin. (Emt. 116–117.)

Yhteiskunnan kehitys on muuttanut iltapäivälehtien asemaa, mikä näkyy myös rikosuutisoinnin käsittelytavoissa. Vuoden 2001 jälkeen iltapäivälehdissä korostuivat tapausten herättämät tunteet entistä voimakkaammin. Kivioja väittää, että vuosina 2004 ja 2007 nimenomaan tunnereaktiot vallitsivat aihetta käsittelevää uutisointia. (Emt. 120.) Kiviojan myöhemmässä, 2018 julkaistussa, niin ikään iltapäivälehtiä tarkastelevassa tutkimuksessa, hän toteaa lehtien kysyvän rikosuutisoinnin kohdalla journalismin perinteisten mitä, missä ja milloin -kysymysten sijaan yhä useammin kysymyksen miksi. Rikosjournalismissa tämä näkyy tekojen takana olevien motiivien selvittämisenä. Usein miksi-kysymyksen kautta pystytään paljastamaan väkivaltaan liittyviä laajempia yhteiskunnallisia ilmiöitä, esimerkiksi mielenterveysongelmia, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet rikoksen tapahtumiseen. (Kivioja 2018, 136.)

Jo aikaisemmassa tutkimuksessa Kivioja huomioi, että uutisoinnissa keskityttiin entistä enemmän taustoittamaan teon motiiveja ja olosuhteita (Kivioja 2008, 201). Muun muassa tästä syystä lähisuhdeväkivallan osallisten yksityisyydensuojan katsottiin murentuneen 2000-luvulla. Esimerkiksi surmaajan ja perheenjäsenten ulkonäön ja luonteen kuvaamisesta tuli aikaisempaa tarkempaa ja tapauksesta julkaistiin entistä enemmän tietoa. Tämän mahdollisti tiedonvälityksen kehittyminen nopeampaan ja kattavampaan suuntaan, minkä vuoksi yleisölle pystyttiin tarjoamaan tapauksesta yksityiskohtaisempaa tietoa kuin aikaisemmin. (Emt. 145.)

Iltapäivälehdet siirtyivät verkkoon 90-luvun puolivälissä. Vuonna 2006 suomalaisissa iltapäivälehdissä yleistyi niin sanottu itsenäisen verkon malli ja seuraavana vuonna molemmat lehdet siirtyivät internet-vetoisempaan uutisointiin. Siinä missä verkko aikaisemmin oli mainostanut printtiä, vuonna 2007 asetelma kääntyi pääläelleen. (Emt. 45–46.) Verkon kasvun myötä iltapäivälehtien uutisoinnissa tapahtui myös perhesurmien kohdalla selkeä muutos. Uutisia ei pantattu enää seuraavan päivän lehteen, vaan tiedot julkaistiin heti, kun niitä saatiin. Tämä synnytti entistä kovemman kilpailun medioiden välille, tällä kertaa nopeudessa. Verkossa tapahtumaa pystyttiin seuraamaan ja päivittämään samaan tahtiin, kun uutta tietoa saatiin. Tämän myötä lukijalla ei ollut enää tarvetta ostaa seuraavana päivänä printtilehteä, koska uutisointia saattoi seurata reaaliajassa ja ilmaiseksi verkossa. (Emt. 118–119.)

Lehtien toiminta on verkon myötä nopeutunut, mutta samaan aikaan media-alalla voimavarat ovat vähentyneet huomattavasti (Kivioja 2018, 116). Rikos- ja oikeustapauksia käsittelevien juttujen kärki on siirtynyt pääosin verkkoon, missä ne ovat pääasiallista uutisaineistoa. Kiviojan mukaan verkosta on nopeatempoisena alustana muodostunut luontaisempi paikka julkaista jatkuvasti päivittyviä rikosjuttuja. (Emt. 189–190.) Sen sijaan printtilehteen rikosuutisista valikoidaan vain osa, ja printissä tilaa annetaan entistä enemmän muille tapahtumille ja artikkeleille (Emt. 135–136).

Kiviojan vuonna 2018 julkaistussa iltapäivälehtien uutisaiheita ja kehitystä tarkasteltavassa tutkimuksessa havaittiin rikosaiheiden vähentyneen lehtien etusivuilla vuosien 2005–2015 aikana ja nykyään otsikoissa järkyttävää väkivaltaa ei enää juurikaan esiinny. Tähän yhdeksi syyksi esitetään 2000-luvulla käytyjä kiivaita keskusteluja aiheen ympärillä. Samaan aikaan iltapäivälehdistä muotoutui perhelehtimäisiä. (Emt. 188.) Nykyään iltapäivälehtien toiminta perustuu entistä enemmän siihen, että niiden tulee paitsi viihdyttää lukijaansa, mutta myös kertoa tapahtumista selkeästi ja faktoihin perustuen. Lehtien toiminta on siis jatkuvaa tasapainottelua, mutta samaan aikaan juuri tämä tekee iltapäivälehdistä erilaisia moniin muihin medioihin verrattuna. (Syrjälä 2007.)

2.3 Rikosjournalismi suomalaisessa mediassa

Rikosten on todettu olevan lehdistölle uutisaihe, jonka kautta pystytään tavoittamaan yleisöä laaja-alaisesti, vetoamaan lukijoiden tunteisiin ja samalla tarjoavan tietynlaista viihdettä (Haara, Reunanen, Näsi & Kivivuori 2017). Uutisten viihteellistyminen näkyy erityisesti siinä, kuinka media keskittyy kertomaan tapahtumista yksittäisen ihmisen kokemuksen kautta. Suomalaiset tiedotusvälineet kuitenkin harvoin nostavat esille erityisen haavoittuvien uhrien tarinoita, vaan rikokseen pohjaavat henkilöhaastattelut keskittyvät usein keskiluokkaisten ihmisten uhrikertomuksiin. Tähän on syy paitsi eettisyydessä myös yleisössä, joka helposti reagoi median ylilyönteihin erityisen herkkien tapausten kohdalla. (Smolej 2011.)

Koska suurin osa lähisuhdeväkivaltaa käsittelevistä uutisista on usein rikosuutisia, journalistit joutuvat seuraamaan tiettyjä lainalaisuuksia kertoessaan tapauksesta (Uibu 2021). Suomessa rikos- ja oikeustapausten uutisointia rajaavat laki sekä Journalistin eettiset ohjeet, jotka kuitenkin jättävät tilaa myös toimituksen omalle harkinnalle ja linjauksille (Leino 2005, Haara ym. 2017 mukaan). Rikoksen uutisarvolla on myös iso merkitys siinä, päädytäänkö tapauksesta kertomaan mediassa ja millä tavalla. Jewkesin (2004) mukaan uutisiin päätyvät yleensä järkyttävät, mutta myös kulttuurisista normeista voimakkaimmin poikkeavat tapaukset (Emt. 108–109). Myös tunnistettavuus vaikuttaa siihen, lähdetäänkö

aiheesta tekemään juttua tai seurataanko sen käsittelyn etenemistä vielä jatkossakin mediassa (Venäläinen 2013).

Verkkouutisoinnin myötä tiedonvälitys on muuttunut nopeammaksi ja samalla se tarjoaa mahdollisuuden julkaista aikaisempaa monipuolisempia, yksityiskohtaisempia ja tapausten taustoja laajemmin tarkastelevia juttuja. Tämä on johtanut siihen, että yleisöllä on mahdollisuus saada väkivaltaisista tapahtumista enemmän tietoa kuin koskaan aikaisemmin. Samaan aikaan epävarman tiedon määrä on lisääntynyt, ja sen leviäminen on entistä nopeampaa verkon kautta. Tämän vuoksi median rooli oikean tiedon välittäjänä on kasvanut. Toisaalta myös media on lisännyt lähteissään esimerkiksi silminnäkijöiden kokemusten hyödyntämistä. (Kivioja 2008, 145.)

Leena Mäkipää ja Tuomo Mörä (2009) ovat artikkelissaan analysoineet henkirikosuutisten muutoksia 1980-luvulta 2000-luvulle. He tutkivat, miksi henkirikokset ovat suosittuja lukijoiden keskuudessa. Sosiologiset tutkimukset näyttävät, että rikokset kiinnostavat ihmisiä, sillä ne paljastavat jotain yhteiskunnan perimmäisistä arvoista. Tällä tarkoitetaan tapaa, jolla uutisoinnin kautta rikoksista keskustellaan, ja samalla muokataan yhteiskunnan ydinarvoja. (Emt. 207.) Mäkipää ja Mörä esittävät, että samalla kun tutkitaan rikosuutisia, tarkastellaan myös yhteiskuntaa. He ovat keskittyneet tutkimuksessaan Ilta-Sanomien henkirikosuutisiin, joista on kerrottu lehden etusivulla vuosina 1980, 1993 sekä 2000. Mäkipään ja Mörän tuloksista selviää, että vielä vuonna 1980 uutiset pohjautuivat enimmäkseen viranomaisten näkökulmaan tapahtuneesta. Myöhemmin teksteissä yleistyi esimerkiksi rikosten osapuolten persoonallisuuden tarkastelu sekä teon vaikutuksen esille tuominen koko yhteisön näkökulmasta. (Emt. 207–208.)

Mäkipää ja Mörä ovat tutkimuksessa analysoineet kehysanalyysin avulla keräämänsä tutkimusaineistoa ja erotelleet sieltä kolmenlaisia tapoja kehystää henkirikoksia suomalaisissa iltapäivälehdissä. Ensimmäinen kehys, henkirikos tyhjiössä, käsittää uutiset, joissa rikoksen teon syytä tai sen seurauksia ei kommentoitu lähes lainkaan. Uutisarvo perustui näissä artikkeleissa itse

tapahtumaan. Kehykseen kuuluvat uutiset olivat lähimpänä journalistista objektiivisuutta ja neutraaliutta. Jutuissa käytettiin ainoastaan virallisia lähteitä, kuten poliisin lausuntoja. (Emt. 213–214.)

Toinen aineistosta esiin noussut kehys, henkirikos vahinkona, pyrkii ymmärtämään rikoksesta epäiltyä tekijää. Teon taustalta esitettiin usein olleen jokin painava, epäilystä itsestään riippumaton syy, joka lopulta ajoi hänet rikoksen tekemiseen. Tälle kehykselle on tyypillistä esittää epäilty myönteisessä valossa, kuvata hänet tavallisena ihmisenä, jonka ei ikinä olisi uskottu murhaavan ketään. Tälle kehykselle on tyypillistä haastatella tapaukseen liittyen myös naapureita tai osapuolten läheisiä. (Emt. 215–216.)

Lähes vastakohtana toiselle kehykselle on henkirikos pahuutena -kehys. Tässä kehyksessä teko esitetään kamalana tapahtumana, jota selitetään ainoastaan epäillyn poikkeavan ja pahan persoonallisuuden kautta. Lähtökohtaisesti tekoa ei pyritä millään tasolla ymmärtämään, vaan esimerkiksi sen julmaa toteutustapaa saatettiin kuvata tarkasti tekstissä. Epäillyn rinnalla uhri sen sijaan esitettiin viattomana tai avuttomana. (Emt. 216–217.)

Mäkipään ja Mörän mukaan rikosuutisoinnin muutoksen taustalla ovat iltapäivälehdistön kansainvälinen kehityssuunta, mutta myös kaupalliset tekijät. Näin ollen etusivulla julkaistuilla jutuilla on suuri merkitys myynnin kasvun lisääjänä. Yhdeksi syyksi rikosuutisoinnin yleistymiselle, tutkijat nostavat ihmisten tarpeen tietynlaiselle yhteenkuuluvuuden tunteelle. Lukijoiden on esimerkiksi helppo tuntea myötätuntoa rikoksen uhria kohtaan tai jakaa ajatus väkivallan järjettömyydestä. (Emt. 221.)

Elina Noppari, Pentti Raittila sekä Pirita Männikkö (2015) ovat kirjassaan tarkastelleet vuonna 2006 tapahtunutta Ulvilan surman uutisointia, joka sai aikanaan valtavan mediahuomion. Journalismissa rikollisen syyllisyys ja syyttömyys ilmaistaan yleensä suoraan lopullisen tuomion annon jälkeen. Ennen virallista tietoa mediat harvoin ottavat syyllisyyteen kantaa. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että

syytetystä puhutaan epäiltynä. Useimmiten termi *mahdollisesti syyllinen* vaihtuu tutkijoiden mukaan *todennäköiseksi syylliseksi* siinä vaiheessa, kun todisteet epäiltyä vastaan ovat riittävän vakuuttavat. Kuitenkaan rikoksen tunnustaminen ei tee kenestäkään suoraan syyllistä. (Emt. 29.)

Ulvilan surmautisointia analysoidessaan tutkijat ovat pyrkineet erottamaan erilaisia keinoja, joiden kautta kuvaa syyllisyydestä tai syyttömyydestä mediassa rakennetaan. He nostavat journalistisille teksteille yleisiksi ilmaisukeinoiksi faktuaalistamisen, yleistämisen, lähteiden käytön sekä dramatisoinnin ja tarinan rakentamisen. Myös erilaiset sanavalinnat sekä juttuun haastateltavat henkilöt sekä tapa kehystää rikos vaikuttavat siihen, minkälainen kuva esimerkiksi uhrista tai epäilystä rakennetaan jutun kautta. (Emt. 31.)

Faktuaalistamisella tutkijat tarkoittavat journalistisen julkaisun tapaa kertoa rikokseen liittyvistä tapahtumista. Alussa asiat esitetään epäilyksinä ja oletuksina, joihin ei vielä olla välttämättä saatu vastausta. Kun tietoa on kertynyt enemmän, voidaan näitä elementtejä tuoda entistä vahvemmin esille faktoina. Faktuaalistamista pidetään usein tekstin pelkistämisenä, joka on journalististen rutiinien synnyttämää. (Emt. 15–31.) Yleistämisen kautta viestintä journalismin ja yleisön välillä mahdollistuu. Se liittyy osaltaan myös tarinan rakentamiseen journalistisessa kontekstissa, sillä yleistämisen kautta tapahtumat voidaan esittää tiiviimmässä muodossa. Samalla se pelkistää niitä, mutta toisaalta on myös keino ilmiön yleisyyden kuvaamiseen. Esimerkiksi asiantuntijakommenttien kautta voidaan tuoda yleisesti esille parisuhdeväkivallan luonnetta Suomessa ilman, että sillä suoranaisesti viitataan johonkin tiettyyn ajankohtaiseen ja mediassa esillä olleeseen väkivallantekoon. (Emt. 31–32.)

Asiantuntijoiden haastattelut voidaan liittää journalistiselle tekstille tyypilliseen lähteiden käyttöön. Jutussa voi olla useita lähteitä, mutta niiden esitysjärjestys itse uutisessa on ilmaisukeino, joka muokkaa sitä, millaisen kuvan juttu luo tapahtuneesta, mitä asioita se painottaa ja millaisiin tulkintoihin se lopulta johtaa. Toimittajalla on esimerkiksi oikeudenkäyntejä seurattaessa suuri rooli siinä, miten ja

missä määrin hän referoi eri osapuolten, kuten syyttäjän ja puolustuksen puheenvuoroja. Tämä saattaa muokata sitä, miten teksti tuottaa tulkintoja epäillyn syyllisyydestä tai uhrin asemasta. (Emt. 32–34.)

Sen sijaan dramatisoinnin kautta rikostapauksesta kyetään rakentamaan lukijaa koukuttava, tarinamainen kuvaus. Draama ei kuitenkaan rakennu ainoastaan hätkähdyttävien tapahtumien yhteen koostamisella, vaan tapahtumista on kyettävä rakentamaan yhtenäinen kuvaus, jossa on selkeästi alku, keskikohta ja loppu. Lähteiden kautta saatuja faktoja voidaan täydentää draaman elementeillä, joiden avulla lukijan kiinnostus saadaan pidettyä yllä. (Emt. 32–34.)

2.4 Parisuhdeväkivalta ja korona

Parisuhdeväkivalta on lähisuhdeväkivallan alakäsite ja sen yleisin muoto. Parisuhdeväkivallassa tekijä voi olla uhrin nykyinen tai entinen kumppani, avo- tai aviopuoliso. Termin määrittämisessä oleellisessa asemassa on suhteen muodollinen rekisteröinti, osapuolten yhteinen koti ja suhteen luonne. Myös parisuhteen päättymisen jälkeen entiseen kumppaniin kohdistettu väkivalta luokitellaan parisuhdeväkivallaksi. (Niemi-Kiesiläinen 2004.) Tilastoissa perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan kuuluviksi rikoksiksi on määritetty rikoslain seksuaalirikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset sekä vapaudenriisto, pakottaminen, laiton uhkaus, vainoaminen ja ihmiskauppa. Myös ryöstö ja kiristysrikokset on huomioitu osaksi tilastoja. (Tilastokeskus 2021.)

Andrew M. Campbell (2020) on tutkimuksessaan todennut, että yksi parisuhdeväkivallalle tyypillinen piirre on tekijän pyrkimys eristää uhri normaalista elinpiiristä ja sosiaalisista kontakteistaan väkivallan salaamiseksi.

Koronapandemiaan liittyneet rajoitukset ovat tehneet tästä aikaisempaa helpompaa ja pahimmillaan eristäytyminen saattaa Campbellin mukaan johtaa jopa väkivallan pahenemiseen kotona. Kriisien on yleisesti todettu lisäävän lähisuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa. Cambellin tutkimuksen mukaan erityisesti luonnonkatastrofien yhteydessä perheissä tapahtuvan väkivallan on huomattu lisääntyneen.

Koronaviruskriisin voidaan silti paikoin katsoa aiheuttavan jopa pitkäaikaisempia ongelmia kuin aikaisempien kriisitilanteiden, sillä koronan aikana eristyneisyys oman perheen piiriin oli tavallista korostuneempaa. Luonnonkatastrofien yhteydessä ihmiset sen sijaan pyrkivät eristäytymisen sijaan kokoontumaan yhteen. Tästä johtuen Campbell uskoo koronapandemian johtavan lähisuhdeväkivaltatapauksien kohdalla totuttua kasvua suurempaan nousuun.

Suomessa ensimmäinen koronavirustapaus todettiin tammikuun 29. päivä vuonna 2020 Saariselällä (Ruokangas ym. 2020). Ensimmäinen koronakuolema tapahtui Suomessa maaliskuun 20. päivänä (Mäki & Niilola 2020). Maaliskuun 13. päivänä 2020 Suomen hallitus ja tasavallan presidentti totesivat maan olevan koronavirustilanteesta johtuen poikkeusoloissa ja samalla päädyttiin ottamaan valmiuslaki käyttöön (Hakala 2020). Maanantaina 16.3.2020 hallitus kertoi kovista rajoitustoimista koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Julkisen sektorin työntekijät määrättiin etätyöhön mahdollisuuksien mukaan. Samalla myös useat muut työnantajat määräsivät henkilöstönsä etätöihin. Opetus- ja kulttuuriministeriö suositti, että perusopetus, toinen aste sekä korkeakoulut ja aikuiskoulutukset siirtyisivät etäopetukseen viimeistään 18. maaliskuuta. Sen sijaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköt pidettiin edelleen auki. Lisäksi yli 70-vuotiaat velvoitettiin elämään karanteenin kaltaisissa olosuhteissa tartunnan ehkäisemiseksi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020) Uudenmaan tartuntamäärien lisääntyessä sen ja muun Suomen välille tuli voimaan sulku 28.3.2020 alkaen (Korpela & Niinistö 2020).

Toukokuussa koronan tautitilanne oli Suomessa rauhallisempi, ja maassa ryhdyttiin toteuttamaan niin sanottua hybridistrategiaa, jonka avulla koronatilannetta pyrittiin hallitsemaan siten, että rajoituksista olisi mahdollisimman vähän haittaa ihmisille ja yrityksille. Lähiopetukseen liittyviä rajoituksia ryhdyttiin purkamaan toukokuun puolenvälin jälkeen. (Onnettomuustutkintakeskus 2020.) Kesä 2020 näkyi koronatilastoissa tautitapausten laskuna. Poikkeusolot olivat päättyneet 15. kesäkuuta ja elokuun alussa myös etätyösuositus poistui. (Valtioneuvosto 6.8 2020.) Elokuussa tautitilanne oli edelleen rauhallinen, mutta tartuntaluvut alkoivat kasvaa

uudelleen syksyä kohti mentäessä (Sosiaali- ja terveysministeriö 27.8.2020). Joulukuun alussa epidemiatilanteen todettiin heikentyneen jälleen nopeasti ja terveysviranomaisten mukaan rajoitustoimet olivat jälleen tarpeellisia (Valtioneuvosto 3.12.2020). Joulukuussa myös ensimmäiset koronarokotukset saatiin maahan (Sosiaali- ja terveysministeriö 22.12.2020). Joulukuun lopussa maahan saapui myös uusi virusmuunnos, jonka myötä erityisesti matkustamiseen liittyviä rajoituksia kiristettiin (Valtioneuvosto 29.12.2020).

Koronakevään aikana suomalaisissa kodeissa tapahtui tilastollisesta näkökulmasta aikaisempia vuosia enemmän perheen sisäisiä väkivallan tekoja. Aikuisiin kohdistuneista väkivaltatapauksista 50,3 prosenttia oli vuonna 2020 avio- tai avopuolisoiden välistä. Puolisoiden väliset väkivaltaisuuDET kasvoivat ensimmäisen koronavuoden aikana 4259 tapaukseen kun edellisvuoden vastaava luku oli 3995. Viimeksi puolisoiden välisestä väkivallasta on tehty yli 4000 ilmoitusta vuosina 2011 ja 2012, jolloin luvut ovat olleet koronavuotta korkeammalla tasolla. Entisten aviopuolisoiden väliset väkivaltatapaukset sen sijaan vähenivät vuonna 2020 selkeästi ja niistä tehtiin ilmoituksia yhteensä 513. Luku on selkeästi matalampi kuin kertaakaan viimeisen yhdeksän vuoden aikana, jolloin ilmoitusten määrä on kasvanut reilusti yli 700. (Tilastokeskus 2021.)

Suomi ei ole ainut maa, jossa parisuhdeväkivallan määrä on kasvanut pandemian aikana, vaan perheväkivallasta tehdyt ilmoitukset lisääntyvät keväällä 2020 ympäri maailmaa. Muun muassa Ranska on kertonut väkivaltatapausten lisääntyneen 30 prosentilla. Brasiliassa perheväkivallasta tehtyjen ilmoitusten kerrottiin kasvaneen 40–50 prosenttia ja Kiinassa koronan jälkeen tapausten määrän on kerrottu kolminkertaistuneen normaalista. (Emt.) Tarkemmin koronan vaikutusta lähisuhdeväkivallan yleistymiseen Suomessa ovat tutkineet Marita Husso, Elli Hyväri, Anniina Kaittä, Johanna Hietämäki, Anu Karhinen-Soppi sekä Outi Kekkonen ja Jarno Tuominen vuonna 2021 julkaistussa tutkimuksessaan. Tutkimus toteutettiin keräämällä aineistoa eri turvakotien ja väkivaltatyön avopalveluiden työntekijöille tehtyjen kyselyiden ja haastatteluiden kautta.

Tutkimuksessa nimitetään korona-ajan lähisuhdeväkivaltaa varjopandemiaksi. Erityisesti kotiin eristäytymisen nähtiin tutkimuksessa vaikuttaneen uhrin mahdollisuuksiin hakea apua kodin ulkopuolelta. Myös omien sosiaalisten verkkojen hyödyntäminen muuttui haastavammaksi elämän rajoittuessa ainoastaan oman kodin piiriin. Kotiin eristäytyminen on mahdollistanut myös entistä voimakkaamman digitaalisen kontrollin, mikä on osaltaan hankaloittanut avun hakemista sähköisesti tai esimerkiksi auttavan puhelimen kautta. (Emt. 350–353.)

TAULUKKO 1: Perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrin 2011–2020. (Tilastokeskus 1.6.2021)

Uhrin ja epäillyn suhde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Puolisoiden välinen yhteensä	4 459	4 425	3 831	3 581	3 663	3 826	3 435	3 654	3 995	4 259
Avopuoliso	1 656	1 643	1 427	1 361	1 614	1 625	1 429	1 494	1 644	1 632
Aviopuoliso	2 803	2 782	2 404	2 220	2 049	2 201	2 006	2 160	2 351	2 627
Entinen aviopuoliso	895	855	832	797	784	848	838	840	851	513
Entinen avopuoliso	1 557	1 622	1 508	1 465	1 385	1 348	1 396	1 382	1 370	1 590
Muu samassa taloudessa asuva	49	61	57	59	316	325	384	414	392	424
Uhrilla ja epäillyllä yhteinen lapsi	530	490	516	435	479	515	573	492	505	520

On hyvä huomioida, että taulukossa 1 esitetystä Tilastokeskuksen tilastosta vuodelta 2021 ei ole huomioitu esimerkiksi sellaista parisuhdeväkivaltaa, jossa osapuolet ovat suhteessa, mutta asuvat erillään. Taulukon viimeinen kohta *uhrilla ja epäillyllä yhteinen lapsi* saattaa sisältää jo aikaisemmin taulukossa esitettyjä tapauksia. Kaikkien taulukossa esitettyjen tapausten ei siis voida ajatella olevan yksittäisiä itsenäisiä tapauksia, vaan esimerkiksi avo- ja aviopuolison väliset tapaukset on

laskettu jo *puolisoiden välinen yhteensä* -osioon. Lisäksi on tiedostettava, että tapaukset kirjataan yksittäistapauksina, jolloin tilastoissa saattaa esiintyä useamman kerran samojen henkilöiden välisiä väkivallantekoja.

Gradussani peilaan lehdistä keräämääni aineistoa myös poliisin ja Tilastokeskuksen yhdessä koostamiin tilastoihin parisuhdeväkivallan yleistymisestä koronavuoden aikana. Tilastojen hyödyntämisessä on omat haasteensa, jotka on huomioitava tutkimusta tehdessä. Ongelmallista tässä vertailussa on muun muassa se, että poliisin tilastoihin tapaukset kirjataan niiden ilmoitusvuoden mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että tilastojen perusteella ei voida luoda täydellistä kuvaa siitä, miten paljon juuri vuonna 2020 on tapahtunut esimerkiksi avopuolisoiden välisiä väkivaltaa sisältäneitä tekoja. Toisaalta sama ilmiö on havaittavissa lehtiaineistossa, sillä useat jutut käsittelevät muutamankin vuoden takaisia tapauksia, jotka ovat vasta nyt päätyneet oikeuskäsittelyyn, ja sitä kautta jälleen nousseet esille julkisuudessa. Osassa tapauksista kyse ei välttämättä olekaan ollut parisuhdeväkivallasta, vaikka aikaisemmin näin olisi epäilty. Suoraa linkkiä tilastojen välille on siis jo tästä näkökulmasta mahdotonta vetää. (Tilastokeskus 2021)

Toinen haaste tilastojen käytössä liittyy tapaan, jolla ne määrittävät parisuhdeväkivallan. Tilastokeskuksen perhe- ja lähisuhdeväkivalta-aineisto koostuu poliisille ilmoitettujen rekisteritietojen pohjalta. Tilastokeskuksen aineistoon yhdistettynä pystytään selvittämään, esimerkiksi asuvatko uhri ja epäilty avoliitossa. (Emt.) Tilastokeskus kuitenkin asettaa omat rajansa esimerkiksi sille, miten parisuhde määritetään. Tämä taas vaikuttaa vahvasti siihen, millaisissa suhteissa tapahtunut väkivalta luokitellaan parisuhdeväkivallaksi. Tilastokeskuksen tiedoissa henkilöt on määritelty avoliittoon, kun he ovat täyttäneet 18 vuotta, ovat vastakkaista sukupuolta ja heidän ikäeronsa on alle 16 vuotta eivätkä he ole sisaruksia. Tilastokeskus määrittää henkilöt avopariksi myös, mikäli nämä ovat asuneet yhdessä tilaston tarkasteluvuotta edeltäneen viiden vuoden aikana, mutta ovat muuttaneet erilleen tilastovuoden lopussa. (Tilastokeskus 2022.)

Väkivaltatilastoja tarkastellessa on hyvä myös huomioida, että osa parisuhdeväkivaltatapauksista ei milloinkaan tule poliisin tietoon. On siis oletettavaa, että perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut enemmän kuin tilastot kertovat. (Tilastokeskus 2021.) Perhe on yksikkö, jonka sisällä tapahtuneiden asioiden nähdään usein kuuluvan yksityisen elämän alueelle. Parisuhteen sisällä tapahtuvaa väkivaltaa pidettiin pitkään Suomessakin uhrin yksityisasiana. Tästä kertoo esimerkiksi se, että parisuhdeväkivalta tuli syytteenalaiseksi teoksi vasta vuonna 1995. (Riski, 2009.)

3. AINEISTO JA METODIT

3.1 Aineistona iltapäivälehdet

Aineistoni koostuu 91 parisuhdeväkivaltaa käsittelevästä artikkelista, jotka on kerätty kahdesta suomalaisesta iltapäivälehdestä Ilta-Sanomista ja Iltalehdestä. Väkiältä on medioille viikoittainen uutisoinnin aihe. Valikoin juuri iltapäivälehdet tutkimukseni tarkastelun kohteeksi, sillä niiden tyyliin kuuluu sensaatiomaisempi ja yksityiskohtaisempi tapa kertoa ja kuvata väkivaltaisia tapauksia verrattuna esimerkiksi maakuntalehtiin. (Venäläinen 2013.) Uutisointitapansa myötä iltapäivälehdeille on muodostunut oma paikkansa valtakunnallisella mediakentällä (Kivioja 2008), ja ne kuuluvat Suomen luetuimpien lehtien joukkoon.

Iltalehti kuuluu Alma Media -konserniin. Mediakortin mukaan lehden printtiversiolla oli vuonna 2020 edelleen merkittävä yleisö, vaikka digitaalisten sisältöjen kuluttaminen on viime vuosien aikana kasvanut merkittävästi. (Alma Media 2022). Yhteensä digi- ja printtisisällön viikkotavoittavuus oli vuonna 2021 noin 2,8 miljoonaa. Iltalehden printtiversio ilmestyy kuusi kertaa viikossa. Paperisen irtonumeron lisäksi julkaisu on luettavissa myös näköislehtenä. Yhteensä näköislehden sekä painetun julkaisun lukijamäärät olivat vuonna 2021 viikossa 207 000. (KTM 2021.)

Iltalehti on Suomen neljänneksi luetuin sanomalehti. Arkipäivisin lehti koostuu yhdestä osasta, jonka sisältöä ovat uutiset, urheilu ja viihdejutut, televisio-ohjelmat sekä säätiedot. Lisäksi arkena ilmestyvät numerot sisältävät teemasivut, joiden aihe vaihtelee päivittäin. Alma Median mukaan lehden luetuinta sisältöä ovat uutiset. Viikonloppuna ilmestyvä lehti koostuu uutisosiosta sekä viikonvaihteosiosista, jossa käsitellään muun muassa viikon puheenaiheita ja julkaistaan pidempiä feature-juttuja. (Alma Media 2022.) Vuoden 2021 helmikuussa Iltalehden päätoimittajaksi valittiin Perttu Kauppinen. Hänen edeltäjänään toimi vuodesta 2018 Erja Yläjärvi. (Partanen 2021.)

Ilta-Sanomat on tavoittavuudeltaan Suomen suurin iltapäivälehti ja osa Sanoma-konsernia. Ilta-Sanomien painettu lehti sekä verkossa ilmestyvä näköislehti tavoittivat vuonna 2021 viikossa 275 000 lukijaa, ja se on maan myydyin irtonumerolehti. Kokonaiskattavuus eli sekä painetun lehden että digisisältöjen osuus oli noin 2,8 miljoonaa. (KTM 2021.) Painetussa lehdessä on esimerkiksi viihteeseen, kulttuuriin ja urheiluun keskittyvät osastot sekä kotimaan uutisointiin painottunut Suomi-osasto. Näiden lisäksi Ilta-Sanomissa on Plus-sivut, joilla julkaistaan pidempiä, yleensä aihetta taustoittavia feature-juttuja. Lehden kohderyhmäksi on määritetty yli 40-vuotiaat naiset ja miehet, joiden kiinnostuksen kohteet painottuvat hyvinvointiin, matkailuun sekä ruokaan (Ilta-Sanomat mediatiedot 2022). Lehden vastaavana päätoimittajana on vuodesta 2019 toiminut Johanna Lahti. (Karhunen 2019).

Tutkimukseni aineisto on koostettu medioiden näköislehdissä julkaistuista artikkeleista. Päädyin keräämään aineiston printtijulkaisuista, sillä kummankaan lehden verkkosivujen hakutyökalua käyttämällä ei voida taata aukotonta tulosta, jossa varmasti pystyttäisiin huomioimaan ja keräämään kaikki tarkasteluvälin aikana julkaistut parisuhdeväkivaltaa käsittelevät uutiset. Lisäksi parisuhdeväkivallasta kertovia uutisia on haastavaa löytää hakusanojen avulla siten, että kaikki parisuhdeväkivallan muodot pystytään etsimään aikaväliltä. Pelkän näköislehden tarkastelu sulkee automaattisesti tutkimuksen ulkopuolelle sellaiset uutiset, jotka on julkaistu ainoastaan verkossa. Ihmisten tarve ostaa printtilehtiä on internetin yleistymisen jälkeen selkeästi vähentynyt ja tuoreimmat ja yksityiskohtaiset tiedot julkaistaan ensimmäisenä median verkkosivuilla. Tästä johtuen printtilehteen päätyvät ainoastaan kiinnostavimmat rikokset ja tapahtuman pääkohdat. (Kivioja 2008,118–119.)

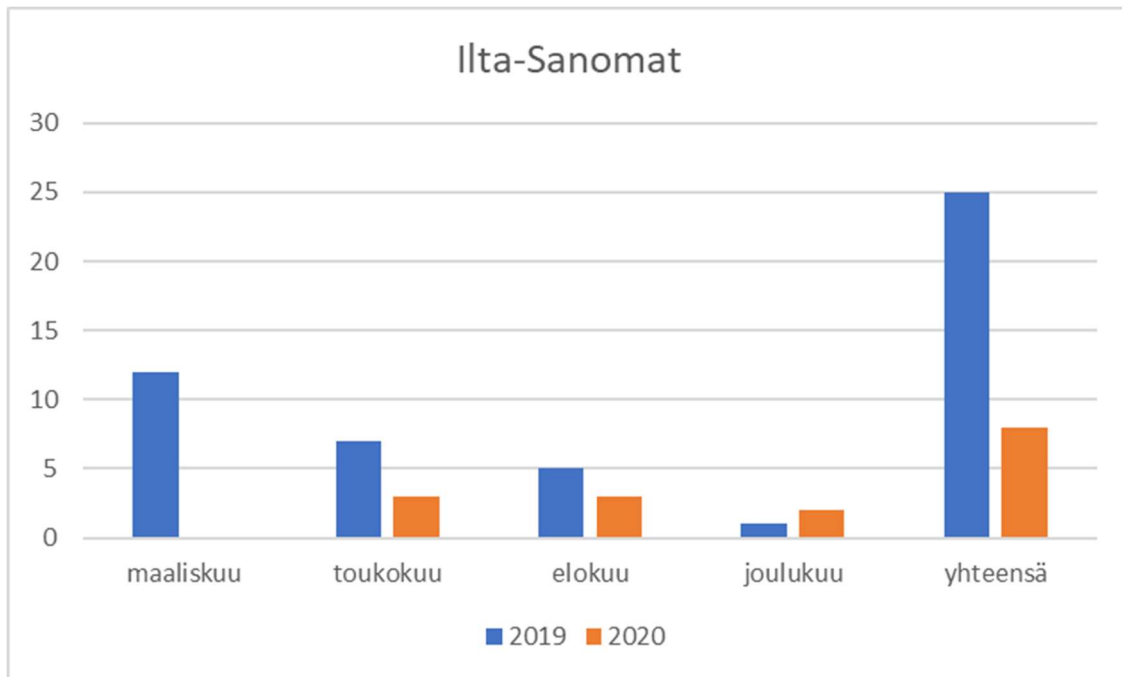
Tutkimukseni tavoitteena on tarkastella sitä, miten iltapäivälehdet kehystävät parisuhdeväkivaltaa julkaisuissaan ennen koronaa ja epidemian alkuaikana. Tästä syystä olen kerännyt aineistoni vuosilta 2019 ja 2020. Koska uutisten analysoiminen koko vuoden ajalta ei ole tutkimuksen koon kannalta mielekäästä, olen tarkastellut molempien vuosien sisältä tiettyjä kuukausia. Valitsin tarkastelujakson

aloituskuukaudeksi maaliskuun, sillä tuolloin koronan vaikutukset alkoivat näkyä konkreettisesti yhteiskunnassa. Muut tarkastelukuukaudet ovat toukokuu, elokuu ja joulukuu. Tällä otannalla olen pyrkinyt keräämään mahdollisimman kattavan aineiston, jossa huomioidaan uutiset ennen koronaa, pandemian alkuvaiheessa sekä tautitilanteen tasaannuttua vuoden 2020 lopulla. Maaliskuussa asetettuja suurimpia rajoituksia ryhdyttiin purkamaan toukokuussa. (Onnettomuustutkintakeskus 2020.) Kesän aika oli tautitilastoissa rauhallinen, mutta elokuussa tautimäärät nousivat kesän lukuihin verrattuna (Sosiaali- ja terveysministeriö 27.8.2020). Joulukuussa tauti-tilanne oli jälleen huolestuttavalla tasolla (Valtioneuvosto 3.12.2020).

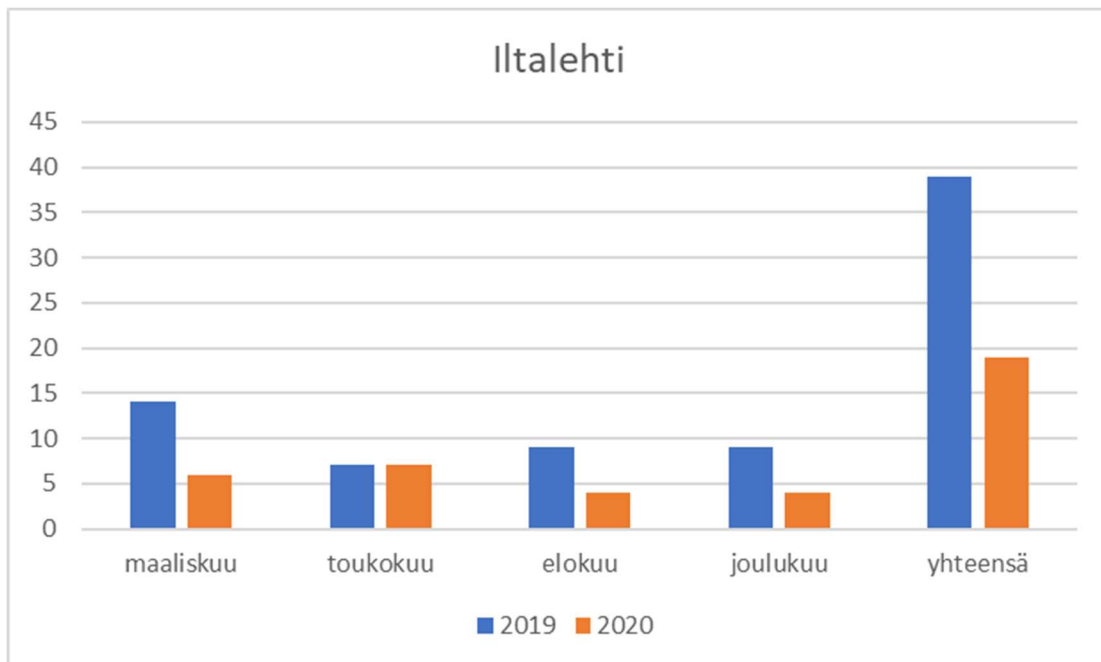
Aineiston keräämisvaiheessa huomioin kaikki iltapäivälehtien uutiset, osastosta ja juttutyypistä riippumatta, joissa parisuhdeväkivalta on noussut esiin otsikossa, ingressissä tai jutun leipätekstissä. Ulkomaan uutiset jätin tarkastelun ulkopuolelle, sillä tutkimukseni on tarkoitus tuottaa tietoa siitä, millaista kuvaa suomalaiset iltapäivälehdet rakentavat kotimaassa tapahtuvasta parisuhdeväkivallasta.

Vuodelta 2020 kerätyssä aineistossa koronan vaikutus sisältöön oli huomattava, mikä näkyy myös kyseisen vuoden aineiston koossa. Yhteensä iltapäivälehdissä ilmestyi ennen koronaa 64 parisuhdeväkivaltaa käsittelevää artikkelia ja koronan aikana 27 artikkelia. Alla esitellyissä taulukoissa 2 ja 3 olen eritellyt tarkemmin, miten artikkelit ovat jakautuneet eri kuukausien välillä. Aineistoa tarkasteltaessa on huomioitava, että kaikki uutiset eivät kerro yksittäisistä tapauksista, vaan mukana on myös useita samasta tapahtumasta kertovia artikkeleita. Tällaisia jatkojuttuja on koko aineistossa yhteensä 33 kappaletta. Aineistosta esiin nousseita määrällisiä eroja kuukausien ja eri vuosien välillä sekä jatkojuttujen osuutta koko aineistosta tarkastelen tarkemmin tutkimuksen Tulokset-luvussa.

TAULUKKO 2: Parisuhdeväkivaltaa käsittelevien uutisten määrä Ilta-Sanomissa vuosina 2019 ja 2020

TAULUKKO 3: Parisuhdeväkivaltaa käsittelevien uutisten määrä Iltalehdessä vuosina 2019 ja 2020

3.2. Menetelmät ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia kehyksiä parisuhdeväkivallalle annettiin suomalaisissa iltapäivälehdissä ennen koronaa sekä koronan alkuaikana eli vuosina 2019 ja 2020. Lisäksi tarkastelen, onko aineistosta määritettyjen kehysten esiintyvyydessä eroja tarkasteluvuosien välillä sekä miten aiheesta julkaistujen uutisten määrä vaihtelee ennen koronaa ja koronan ensimmäisen vuoden aikana. Näiden tavoitteiden pohjalta olen muodostanut kaksi varsinaista tutkimuskysymystä:

1. Millaisia kehyksiä iltapäivälehdet antoivat parisuhdeväkivallalle ennen koronapandemiaa ja pandemian alkuvaiheessa?
2. Oliko kehysten käytön määrissä eroja ennen koronaa ja koronan alkuaikana?

Tutkimukseni on toteutettu laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Laadullisen tutkimuksen kautta kuvataan jonkinlaista ilmiötä tai tapahtumaa, pyritään ymmärtämään sen toimintaa ja etsitään samalla teoreettisesti mielekäästä tulkintaa kyseiselle ilmiölle (Tuomi & Sarajärvi 2018). Laadullisessa sisällönanalyysissä aineistoa käsitellään kokonaisuutena, josta etsitään samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole yksinkertaistaa tai määritellä tyyppitapauksia, vaan rakentaa kokonaiskuva itse aiheesta. Aineistosta valitaan ne osat analysoitavaksi, jotka vastaavat tutkijan valitsemaan kysymyksenasetteluun eli tutkimuskysymyksiin. (Alasuutari 2011, 41–42.)

Koska tämän tutkimuksen tavoite on tarkastella, miten iltapäivälehdet kehystävät parisuhdeväkivaltaa julkaisuissaan, toimii laadullisena tutkimusmenetelmänä kehysanalyysi. Kehysanalyysi soveltaa kehysten käsitettä laadullisessa sisällönanalyysissä ja usein kehysanalyysi määritellään Erving Goffmanin (1974) luoman kehysten käsitteen pohjalta. Goffmanin mukaan ihmiset valitsevat ja tarkastelevat kulloisenkin tapahtuman kohdalla, miten siihen tulisi suhtautua. Suhtautumistapaan vaikuttavat erilaiset kehykset, jotka määrittävät, miten tilanteeseen reagoidaan jo olemassa olevien toimintatapojen mukaisesti. (Karvonen 2000.)

Anna-Maija Puroila (2002) on tarkastellut tutkimuksessaan tarkemmin Goffmanin ajatuksia kehystämistä arkielämän tilanteissa. Hän toteaa Goffmanin tuotannon olevan ennen kaikkea ihmisten vuorovaikutusta erittelevää ja teorisoivaa. Kehykset ovat yksilöä ja yhteiskuntaa yhdistäviä elementtejä, jotka luovat toiminnalle perusteet. (Emt. 44–46.) Asioille ja tilanteille saatetaan kuitenkin antaa erinäisiä lisämerkityksiä. Näkemyksiä määrittävät paitsi kulttuurilliset tavat, mutta myös tilanne, jossa asia nousee esille. Tällaisissa tilannekohtaisissa tapauksissa kuitenkin niin sanottu alkuperäinen kehys on myös läsnä. (Emt. 55.) Todellisuudessa kuvaus kertoo aina jotain myös kuvaajastaan ja kulttuurista, jossa juttu julkaistaan. Tilanteet sisältävät yleensä useita kehyksiä ja lisäksi kehykset vaikuttavat toisiinsa ja toimivat limittäin. (Rönkä 2011.)

Goffmanin tutkimusta pidetään usein median kehystutkimuksen edeltäjänä. Median kehyksiä ja niiden ilmenemistä journalismissa tutkittiin ensimmäisen kerran laajemmin Gaye Tuchmanin (1978) sekä Todd Gitlinin (1980) tutkimuksissa, joissa tarkasteltiin uutisprosesseja. Näiden tutkimusten tarkoituksena on osoittaa, että journalismi ei ole koskaan täysin objektiivista. Heidän määritelmänsä mukaan journalismissa objektiivisuudella tarkoitetaan toimittajien kykyä kontekstualisoida jutun aihe jostain tietyistä näkökulmista ilman, että se tarkoituksellisesti vaikuttaisi ihmisten tapaan ajatella tai arvioida käsiteltävää asiaa. Tuchmanin ja Gitlin toteavat tutkimuksissaan, että objektiivisuus usein perustellaan esimerkiksi uutisarvojen ja yhteiskunnassa vallitsevien kulttuuristen arvojen kautta. Myös Paul D'Angelo (2019) on artikkelissaan *Framing media frames* tarkastellut kehystämisen käsitettä mediakontektissa. Hän on määritellyt mediakehysten voivan tarkoittaa niin kirjoitettua, puhuttua kuin kuvallistakin ilmaisua, jota hyödynnetään erilaisten aiheiden esittämiseen. (D'Angelo 2019.)

Kehysanalyysia tarkasteltaessa nousee usein esille myös tutkija Robert Entman (1993). Hänen mukaansa kehysanalyysille on ominaista korostaa asian joitakin puolia enemmän häivyttämällä toisia. Entman toteaa kehystämisen olevan ennen kaikkea joidenkin näkökantojen korostamista. Myös hän nostaa esille journalistisen objektiivisuuden käsitteen. Tällä Entman tarkoittaa toimittajien mahdollisuutta

uusintaa jo olemassa olevia kehyksiä, vaikka he samalla noudattaisivat niin sanottuja uutisoinnin objektiivisuussääntöjä. Kehysten uudistaminen ravistelee samalla ihmisten käsityksiä vallitsevista asioista sekä murentaa ja haastaa olemassa olevia kehyksiä ja niiden muodostamia näkökulmia. (Emt. 52–53.)

Erkki Karvonen (2000) toteaa toimittajien kohtaavan työssään jatkuvasti tilanteita, joissa suuri tietomäärä on kyettävä muokkaamaan lukijalle selkeään, ymmärrettävään ja tiiviiseen muotoon. Informaatiota organisoidaan toimituksissa sovitamalla siihen rutiininomaisia, totuttuja kehyksiä usein nopeassa aikataulussa. Toimittajien työhön liittyykin jatkuvaa kehystämistä. Karvosen mukaan toimittajalle ja lukijalle muodostuu samankaltaisia mielleyhtymiä tietyistä asioista. Näitä voidaan vahvistaa sekä ylläpitää käyttämällä mediaesityksessä niitä tukevia sanoja, metaforia, yleisiä fraaseja, symboleita ja jopa stereotyyppisiä.

Journalismin tutkimuksessa kehysten avulla analysoidaan usein maailman hahmottamiseen ja tekstien tuottamiseen sekä vastaanottamiseen liittyviä puolia. Toisaalta jotain asiaa saatetaan tarkoituksenmukaisesti kehystää useista eri kulmista tai epätyypillisellä tavalla. Asialle ja aiheelle voidaan luoda tietty viitekehys, jonka avulla se saadaan näyttämään halutun kaltaiselta. Tämä voi olla tiedostettua tai tiedostamatonta, mutta kehystämisen kautta yleisö näkee aina tietyllä tavalla jutun aiheen. (Emt.) Kehysten syntyminen vaatii kuitenkin aina yksilön. Erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa ihmiset ylläpitävät ja uusintavat kehyksiä. (Puroila 2002, 46.) Puroilan mukaan kehysten roolia voidaan analyttisessä mielessä tarkastella kahdesta kulmasta. Kehykset sekä luovat järjestystä sosiaaliseen elämään mutta samaan aikaan niiden muuntuvuus ja moninaisuus osoittavat kehysten haavoittuvaisuuden sekä yhteiskunnan monikerroksisuuden. (Emt. 48.)

D'Angelon (2019) mukaan niin sanotuista kehystysnormeista poikkeamalla pyritään horjuttamaan vallitsevia käsityksiä ja asenteita jotain tiettyä asiaa kohtaan. Kehystämistä tutkineet tutkijat ovat todenneet, että mediat toimivat kehysten välittäjinä, mutta samaan aikaan toimittajien työtä määrittävät myös monet eri tekijät. Kehystämiseen vaikuttaa muun muassa se, millaisessa mediassa juttu

julkaistaan. Myös niin sanotut juurtuneet uutisarvot ohjaavat toimittajia kirjoittamaan nimenomaan tietyistä aiheista.

Artikkelissa *Journalism as Framing* D'Angelo ja Donna Shawn (2019) esittelevät erilaisia kehystämisen tapoja. Ensimmäisenä he nostavat esille journalistiset kehykset (journalist frames). Journalististen kehyksien syntyyn vaikuttavat toimittajan omat ajatukset käsiteltävästä asiasta, henkilöstä tai tapahtumasta. Samalla tämä mahdollistaa faktojen ymmärtämisen, tulkinnan ja lopulta niiden kokoamisen selkeäksi kokonaisuudeksi. Yleisön henkilökohtaiseen kehystämiseen viitataan sen sijaan termillä yleisökehykset (audience frames). Tähän kehystämisen kokemukseen vaikuttavat uutisen vastaanottajan omat kokemukset maailmasta.

Kun kehykset ovat analyysin kautta löytyneet aineistosta, voidaan ryhtyä tarkastelemaan, millaisen kokonaisuuden ne muodostavat kulttuurisena resurssina, jota jatkuvasti ylläpidetään ja uusinnetaan arkielämässä. (Emt. 146.) Puroila (2002) on tutkimuksessaan koonnut kehysanalyysille tyypillisiä painopisteitä, joiden kautta voidaan ohjata sitä, mihin suuntaan tutkimuksen aihe suuntautuu. Omassa tutkielmassani tällaisena painopisteenä toimii Puroilan määritelmien mukaisesti kehysanalyysin hyödyntäminen kulttuurisen uusintamisen analyysin välineenä. Siinä oletuksena on, että arkielämässä vallitsevia kulttuurisia kehyksiä säilytetään ja tuotetaan uudelleen jonkin kehystämisen keinon kautta. Näin voidaan tarkastella muun muassa sitä, miten esimerkiksi toimittajat hyödyntävät työssään erilaisia kehyksiä ja miten ne lopulta näkyvät itse uutisessa. (Emt. 148.)

Entmanin (1993, 52) mukaan kehykset yleensä suosivat kausaalitulkintaa eli syy-seurasuhteita tarjoavia kokonaisuuksia sekä ongelman määrittelyä ja moraalista arviointia. Tekstit voivat esimerkiksi korostaa jotain tietoa sijoittelulla, toistolla tai yhdistämällä jonkin kulttuurisen symbolin osaksi tekstiä. (Emt. 52–53.) Myös Karvonen (2000) nostaa artikkelissaan esille kehyksen suhteen muihin samankaltaisiin käsitteisiin. Näihin lukeutuvat muun muassa genre, formaatti ja diskurssi, joita voidaan hyödyntää hyvin samaan tapaan kuin kehyksiä. Erittäin läheisiksi Karvonen liittää diskurssin ja kehyksen käsitteet. Hän kuitenkin toteaa,

että siinä missä diskurssi perustuu enemmän kielellisiin valintoihin, kehyksen käsitteen kohdalla sen sijaan keskitytään enemmän tilanteen kontekstiin ja siihen, kuinka jokainen sitä tulkitsee.

Väkivallan sukupuolittuneesta luonteesta johtuen tulen hyödyntämään tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana myös feminististä mediatutkimusta. Feministinen mediatutkimus keskittyy representaatioiden ja erilaisten esitysten analysoimiseen sukupuolen näkökulmasta (Mäkelä, Puustinen & Ruoho 2006, 8). Alison Harvey (2019) on todennut feministisen mediatutkimuksen ennen kaikkea keskittyvän siihen, millaisia eroja liittyy sukupuolten ja ihmisten tasavertaiseen käsittelyyn mediassa. Muun muassa ihonvärin sekä etnisen alkuperän on todettu eriarvoistavan henkilöitä uutiskerronnassa. Esimerkiksi valkoiset henkilöt saavat usein enemmän mediatilaa kuin värilliset, ja heidät myös esitetään useammin positiivisessa valossa ja monipuolisemmin. Toinen tarkasteltava tekijä on mediassa esitetyn henkilön ekonominen asema sekä yhteiskuntaluokka. Usein uutiset esimerkiksi kohdentuvat hyvinvoiviin keskiluokkaisiin henkilöihin, jotka ovat mukana työmarkkinoilla. Media on edelleen myös hyvin heteronormatiivinen sekä kuvauksissaan kahteen biologiseen sukupuoleen keskittynyt. Feministinen mediatutkimus pyrkii selvittämään sen, miten media tuo esille yhteiskunnan monimuotoisuuden sekä sukupuolten eriarvoisuuden.

Väkivallan sukupuolittuneisuus näkyy jatkuvasti median esityksissä, mutta samalla media myös vahvistaa kuvaa eri sukupuolten rooleista väkivallan osapuolina. Sukupuolta tuottavat normit muotoutuvat osaksi kulttuurista ajattelua ja toisintavat helposti itseään. Median viestintä on mielikuvien luomista, asioiden aktiivista merkityksellistämistä ja yhteiseksi tekemistä. Tällä tavalla media luo raamit yleiselle suhtautumiselle tiettyyn aiheeseen yhteiskunnallisessa keskustelussa. (Mäkelä, Puustinen & Ruoho 2006, 40.)

Yksi mediatutkimuksen haastavimmista rajakäynneistä on, kun yksityinen elinpiiri ja julkisuus kohtaavat. Näin tapahtuu lähes poikkeuksetta julkisuuteen nousseiden parisuhdeväkivaltatapausten kohdalla. Tällaisissa rajakäynneissä korostuvat usein

teon osallisten sukupuolen lisäksi muun muassa heidän yhteiskunnallinen asemansa, seksuaalinen suuntautumisensa tai esimerkiksi kuuluminen johonkin vähemmistöryhmään. Juuri nämä tekijät muodostavat usein tapauksesta lukijoille mielenkiintoisen ja samalla median kannalta myyvän aiheen. (Emt. 184–185.)

3.3. Analyysin toteutus

Aineiston kerättyäni ja suoritettuaani sille lopullisen rajauksen aloitin analyysin käymällä jokaisen uutisen systemaattisesti läpi ja lukemalla artikkelit useaan kertaan. Tässä vaiheessa huomioin kehysanalyysin mukaisesti jutuista esiin nousevia asiakokonaisuuksia, mahdollisten syy-seuraussuhteiden muodostumista, sanavalintoja sekä millaisia teemoja jutuista nousi (ks. Karvonen 2000). D’Angelon ja Shawnin (2019) mukaan ihminen tarkastelee uutista ja sen aihetta aina omista lähtökohdistaan. Tämä on huomioitava myös kehysanalyysia tehtäessä, sillä tutkijan omat ajatukset vaikuttavat väistämättä tutkimuksen lopputulokseen.

Analyysia tehdessäni keskityin artikkeleihin ennen kaikkea kokonaisuuksina huomioiden leipätekstin lisäksi otsikon, ingressin sekä mahdollisen kuvituksen. Näiden elementtien lisäksi tarkastin, oliko uutisesta tehty nostoa printtilehden etusivulle, sillä jutun esille tuominen lehden kannessa lisää sen näkyvyyttä, ja samalla uutinen toimii tietynlaisena mainoksena itse medialle (Kivioja 2008, 22). Tämän jaottelun jälkeen tarkastelin lukukertojen aikana aineistosta kirjaamiani huomioita, esiin nousseita kysymyksiä ja samankaltaisuuksia. Huomasin artikkeleiden sisältämien samankaltaisuuksien pohjalta, että ne muodostavat vastauksia seuraaviin kysymyksiin: miten väkivaltaa kuvataan, kenen ääni jutussa kuuluu, miten teon osapuolia kuvataan, miten uutinen on kuvitettu sekä mikä on jutun keskeinen teema.

Näiden kysymysten vastausten pohjalta muodostin lopulta neljä erilaista kehystä, jotka kuvaavat sitä, miten suomalaiset iltapäivälehdet esittivät parisuhdeväkivallan tarkasteluvuosien aikana printtijulkaisuissaan. On huomattava, että artikkelit voivat sisältää myös jonkun toisen kehyksen elementtejä. Analyysissa määrittelin kuitenkin

kullekin jutulle yhden pääasiallisen kehyksen, vaikka jutussa olisi esiintynyt elementtejä, jotka sopivat myös muihin kehyksiin. Uutinen voisi esimerkiksi kuvituksensa vuoksi kuulua johonkin toiseen kehykseen kuin siihen, mihin se on luokiteltu. Kuitenkin suurin osa jutun muista elementeistä, kuten väkivallan ja tapauksen osapuolten kuvaus, määrittävät sille lopullisen kehyksen.

Alun perin pohdin mahdollisuutta analysoida vuosien 2019 ja 2020 uutisia erillisinä kokonaisuuksina, jolloin olisin voinut muodostaa erikseen vuoden 2019 kehykset ja vuoden 2020 kehykset. Pian kuitenkin huomasin, että aineistoista nousi vuodesta riippumatta hyvin samankaltaisia elementtejä, jotka sopivat yhden kehyksen alle. Tämän vuoksi päädyin kehysten määrittelyssä tarkastelemaan molempien vuosien aineistoa yhtenä kokonaisuutena.

Seuraavassa luvussa esittelen tarkemmin aineistosta analyysin kautta muodostuneet kehykset. Olen pyrkinyt nimeämään ne siten, että tutkimuksen lukijan on helppo hahmottaa, minkälaisia teemoja kyseisen kehyksen sisältämät jutut käsittelevät. Tämän jälkeen esittelen kehysten käytön määrällisiä eroavaisuuksia tarkasteluvälillä.

4. TULOKSET

4.1. Neljä kehystä

Tässä luvussa vastaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni: millaisia kehyksiä iltapäivälehdet antoivat parisuhdeväkivallalle ennen koronapandemiaa ja pandemian alkuvaiheessa?

Kehysanalyysin kautta päädyin lajittelemaan tutkimusaineistoni neljään eri kehykseen. Näihin kehyksiin päädyin ottamalla huomioon aineistosta esiin nousseita erilaisia teemoja sekä tapoja, joiden kautta väkivaltaa kuvattiin eri tapausten kohdalla. Käytin samoja kehyksiä molempien tarkasteluvuosien kohdalla, sillä aineistossa ei ollut vuositasolla sellaisia eroja, että eri vuosille olisi ollut tarpeen muodostaa omat kehykset. Kehysten nimeämisvaiheessa otin huomioon, että ne kertoisivat lukijalle mahdollisimman selkeästi, millaisia elementtejä kehykseen kuuluva juttu sisältää. Nimesin kehykset seuraavasti: opetuksia väkivallasta, karmiva tapaus, nujakointia lemmenpesässä sekä faktojen lateleminen.

Jokaisen kehyksen esittelyssä olen nostanut esille seuraavat parisuhdeväkivallan kehystämiseen vaikuttavat tekijät: miten väkivaltaa kuvataan, kenen ääni jutussa kuuluu, miten uutinen on kuvitettu, miten teon osapuolia kuvataan sekä mikä on artikkelin keskeinen teema? Alla olevaan taulukkoon 4 olen laatinut yhteenvedon kaikista kehyksistä näiden kysymysten pohjalta. Artikkelit ovat jakautuneet taulukon kehyksiin sen perusteella, minkä kehyksen elementtejä ne sisältävät eniten. Esimerkiksi opetuksia väkivallasta -kehyksen alla olevan uutisen kuvituksena on saatettu käyttää kuvituskuvaa, minkä perusteella se voitaisiin luokitella nujakointia lemmenpesässä -kehyksen alle. Kuitenkin artikkelin väkivallan kuvaus ja muut elementit sopivat paremmin siihen kehykseen, johon artikkeli on lopulta sijoitettu. Seuraavissa alaluvuissa esittelen tarkemmin jokaisen kehyksen.

TAULUKKO 4: Parisuhdeväkivaltaa kuvaavat kehykset

	Opetuksia väkivallasta	Karmiva tapaus	Nujakointia lemmenpesässä	Faktojen lateleminen
Väkivallan kuvaus	Keskiössä teon vaikutukset	Yksityiskohtainen ja tarkka kuvaus väkivallasta	Raaka, suora kuvaus teosta	Neutraali kuvaus teon luonteesta
Osapuolten kuvaus	Uhrin persoonallisuus ja elämäntilanne, opetusasetelma	Uhrin passiivinen rooli, epäillyn poikkeavan luonteen korostaminen	Osapuolten hahmoistaminen	Osapuolten perustiedot
Kenen ääni jutussa kuuluu?	Teon uhri, uhrin omaiset ja läheiset, asiantuntija	Oikeudenkäynnissä esitetyt lausunnot	Kuulusteluissa esitetyt sitaatit uhrilta ja epäillyltä	Juttu rakennetaan viranomaisen, tiedotteen tai haastattelun pohjalta
Keskeinen teema	Väkivallasta selviäminen, parisuhdeväkivalta yhteiskunnallisena ilmiönä	Väkivallan järjettömyys	Väkivallan viihteellisyys	Teosta uutisoiminen
Kuvitus	Uhrin henkilökuva	Kuva oikeuskäsittelystä	Kuvituskuva	Ei kuvaa, kuva tapahtumapaikalta

4.1.1 Opetuksia väkivallasta

Tässä kehyksessä parisuhdeväkivalta esitetään kuvauksena, jossa korostuu teon aiheuttama kärsimys niin sen uhrille kuin koko yhteisölle. Kehyksessä vastataan ensisijaisesti kysymykseen, miksi väkivaltainen teko tapahtui. Kehykseen kuuluu yhteensä 20 artikkelia. Kehykseen kuuluville journalistisille jutuille on tyypillistä etsiä tapausten takaa tarinoita, jotka osaltaan selittävät lukijalle, miten tähän tilanteeseen päädyttiin. Parisuhdeväkivallan käsittely ei siis jää pelkästään tapausten kuvaamiseen, vaan esimerkiksi teon vaikutuksia sen osapuoliin käsitellään kattavasti.

“Lopulta edes suljettu osasto, ero miehestä, paluu Suomeen ja uuden rakkauden löytäminen eivät estäneet traumojen puskemista esille. Rostain kuvailee, kuinka traumaperäinen stressihäiriö ilmeni hänessä koko kehossa fyysisesti ja henkisesti.” (IL 22.8.2019)

Uutisissa tuodaan ilmi myös parisuhdeväkivallan asema yhteiskunnallisena ilmiönä ja ongelmana, kuten joulukuussa 2020 julkaistussa parisuhdeväkivallan uhrin haastattelussa:

“Väkivallan uhrin ei tulisi hävetä vaan koko yhteiskunnan tulisi hävetä, että miksi tällaista tapahtuu niin paljon. ” (IS 31.12.2020).

Kehykseen sisältyvät artikkelit ovat pääosin pidempiä feature-juttuja, joissa yleensä teon uhri tai tämän omaiset ja läheiset pääsevät ääneen. Myös kuvituksessa on tyypillisesti käytetty esimerkiksi väkivallan uhrin henkilökuvaa tai rikospaikalta otettua valokuvaa. Kehykseen kuuluu paljon sellaisia artikkeleita, joissa uhri kuvailee väkivallan kokemuksiaan. Näissä jutuissa korostuu usein väkivaltaisen teon jälkeinen elämä, jonka kuvataan olleen raskasta ja haastavaa, mutta lopulta tarjonneen myös henkisen kasvun mahdollisuuden. Jutut koostuvat usein uhrin omien kokemusten ja sen myötä tämän sitaattien varaan. Lisäksi tähän kehykseen kuuluville jutuille on tyypillistä jollain tavalla valaa uskoa tulevaan ja esimerkiksi kannustaa hakemaan apua vastaavassa tilanteessa.

“Samassa tilanteessa tällä hetkellä oleville hänellä on selkeä viesti: lähtekää ja uskaltakaa hakea apua.” (IS 31.12.2020)

“- Kunpa olisin ymmärtänyt, että seksin ja läheisyyden kokemuksilla ei ole kiire. Jos nyt kohtaisin nuoren itseni, sanoisin, että voit sanoa ei, niin monta kertaa kuin siltä tuntuu, Kotaniemi kiteyttää.” (IL 27.3.2019a)

Juuri lukijan puhuttelun vuoksi tähän kehykseen kuuluvat artikkelit ovat tunteisiin vetoavia. Yksi keino herättää lukijan tunteita tapahtunutta kohtaan on väkivallan seurauksena kuolleen uhrin tarkka kuvailu. Tämä on yleinen keino sellaisissa kehykseen kuuluvissa artikkeleissa, joissa kerrataan mennyttä rikosta.

“Nainen kertoi viimeisistä hetkistä tyttärensä kanssa. Hän on eri mieltä surmaajan väitteistä. -Otin häntä kädestä. Poliisi käski puhumaan lapselle, ja minä puhuin, nainen kertoi itkien. -Pienen hetken kuluttua huomasin, että hän on tajuton ja hänellä on vaikeuksia hengittää. -Hän ei kuollut hetkessä. Hän itki ja taisteli elämästään tunnin ajan, äiti lopetti.” (IL 27.3.2019b.)

Uutisissa käytetään lähteenä oikeuden ja poliisin esitutkinta- ja pöytäkirjoja, mikä tuodaan esille artikkelin lopussa. Yksi esimerkki tällaisesta jutusta on sekä Iltalehdessä että Ilta-Sanomissa joulukuussa 2019 uutisoitu tapaus, jossa kerrataan kymmenen vuotta sitten tapahtuneen Prisman ampumavälikohtauksen tapahtumien kulkua (IL 31.12.2019 & IS 31.12.2019). Tapahtuma kuvataan lineaarisessa aikajärjestyksessä, ja jutussa pyritään rakentamaan syy-seuraus-suhteita. Tämä luo tarinamaisen, draamankaarta hyödyntävän rakenteen, jossa juttu alkaa esimerkiksi murhapäivän sään tai tekopaikan kuvailulla ja päättyy lopulta väkivaltaan ja sen jälkeisiin seurauksiin. Itse väkivaltaa kuvaillaan uutisissa vain pintapuolisesti, eikä esimerkiksi sen mahdollista raakuutta korosteta.

“Vuonna 2009 uudenvuodenaatto oli torstai. Jäätävä pakkassää oli ottanut koko maan hallintaansa. Pakkasta oli pääkaupunkiseutua myöten kymmenen astetta, Lapissa melkein 20. Kun kello tulee 10.03 Länsi-Uudenmaan hätäkeskus saa puhelun Espoon Sellon Prisman työntekijältä. – Täällä on ammuttu.” (IL 31.12.2019)

Toinen esimerkki vastaavanlaisesta kuvailusta on Ilta-Sanomissa julkaistu artikkeli, joka kertoo väkivallanteosta, jossa isä päätyi surmaamaan pariskunnan yhteisen lapsen kostaakseen vaimolleen (IS 31.5.2019). Murhapaikkaa kuvataan jutun alussa tarkasti ja samalla luodaan kuvaa tapahtumien kulusta, vaikka vielä ei varsinaisesti kerrota, mitä on tapahtunut.

“Auto, jonka kuljettajan puoleinen takaovi oli raollaan, auton takapenkillä vaaleanpunainen reppu. Kiikaritähätäimen linssinsuojus maassa. Lapsen ja aikuisen lumeen jättämät jäljet veivät sisään taloon.” (IS 31.5.2019)

Usein kehykseen kuuluvissa jutuissa luodaan uhrin ja epäillyn välille hyvän ja pahan asetelma, jossa uhri esitetään viattomana kärsijänä ja epäilty tekijä luonnostaan ilkeänä hahmona. Kehyksen jutuille on tyypillistä kuvata tapahtumaa ja kokemuksia uhrin tai tämän läheisten näkökulmasta, ja jutut etenevät usein väkivallasta uhrin persoonallisuuden ja elämäntilanteen kuvaukseen. Epäiltyä ei kuvata yhtä tarkasti kuin uhria ja syytetystä muodostetaan jutuissa melko pintapuolinen kuva.

Uhrin kärsimyksistä koetaan niin sanottua yhteistä tuskaa. Mikäli uhri on kuollut väkivallan seurauksena, artikkelissa keskitytään yleensä korostamaan hänen hyväuskoisuuttaan tai tekijää kohtaan koettua luottamusta, mikä on lopulta mahdollistanut kyseisen teon. Uhrille suodaan kuitenkin enemmän sympatiaa kuin keskityttäisiin tämän ymmärtämättömyyden korostamiseen.

“Yhtenä joulukuisena aamuyönä mies soitti naiselle. Hän kertoi miettineensä koko yön ratkaisua ja keksineensä, miten tilanteesta selvittäisiin. Hän ostaisi osamaksulla puhelimia ja myisi ne, jolloin velat pystyisi maksamaan pois. Naisella ei ollut muuta keinoa kuin luottaa mieheen. Hänellä ei ollut enää yhtään rahaa omalla tilillään.” (IL 25.3.2020)

Epäillyn tekijän pintapuolinen kuvaus liittyy osaltaan myös siihen, miten väkivallan alkaminen esitetään jutussa. Se ikään kuin ilmestyy tyhjyydestä. Samalla korostetaan sitä, miten uhri ei osannut odottaa nimenomaan tekijän suunnasta häneen kohdistuvaa aggressiota. Jutun edetessä tilanteen taustalta avautuvat selkeät merkit,

jotka ovat lopulta johtaneet tekoon. Usein kehykseen kuuluviin jutuihin, joihin on haastateltu uhria, liittyy myös tämän pohdintaa siitä, kuinka hänen olisi pitänyt ymmärtää lähteä ennen kuin tilanne ajautui pahaksi.

Kehyksen artikkeleille on tyypillistä tietynlainen opetusasetelman rakentaminen paitsi väkivaltaa kokeneiden myös eri alan asiantuntijoiden haastatteluiden kautta. Tästä on esimerkkinä Ilta-Sanomissa 2.3.2019 julkaistu juttu, jossa asiantuntija on kommentoinut, mistä manipuloivan ja henkistä väkivaltaa hyödyntävän kumppanin voi tunnistaa. Tässä jutussa keskitytään siihen, miten uhrin on mahdollista päästä irti tällaisesta suhteesta, ja miltä kumppanin harjoittama manipulointi voi tuntua.

”Rakastumisen huumassa harva kiinnittää huomiota rakkaansa lievään manipulointiin, koska haluaa säilyttää illuusion täydellisestä rakkauden kohteesta. Manipuloinnin salakavaluuden vuoksi ei ole ihme, että tilanteen voi tajuta vasta kymmenienkin vuosien yhdessäolon jälkeen. Silloin manipuloinnin kohde voi olla jo henkisesti hyvinkin huonossa kunnossa.” (IS 2.3.2019)

Asiantuntijahaastatteluiden kautta on osassa artikkeleista pyritty myös syventämään jotain tapauksessa esiin noussutta ilmiötä. Esimerkiksi Ilta-Sanomissa 12.12.2020 julkaistussa artikkelissa käsitellään tapausta, jossa perheen äiti tappoi miehensä ja sai elinkautisen tuomion. Artikkelin yhteydessä vankilan johtaja kommentoi yleisesti Suomessa naisten osuutta elinkautisvangeista sekä sitä, millaisesta taustasta nämä yleensä tulevat (IS 12.12. 2020). Asiantuntijan haastattelu korvataan joissakin jutuissa esimerkiksi viittaamalla parisuhdeväkivaltilastoihin tai määrittelemällä ilmiö terveysviranomaisten tiedotteiden avulla.

4.1.2 Karmiva tapaus

Tätä kehystä leimaa väkivaltaisen teon julmuuden ja raakuuden korostaminen. Kehykseen kuuluu yhteensä 21 artikkelia. Jutussa rikosta ja sen tekotapaa kuvataan erittäin tarkasti, jopa yksityiskohtaisesti. Tätä kehystä hyödyntävät artikkelit seuraavat yleensä tapauksen oikeudenkäyntiä ja rakentavat jutun sen pohjalta. Oikeuskäsittelyn luonteeseen kuuluu tapahtuneen tarkastelu ja sen kertaaminen

vaihe vaiheelta. Tämän myötä artikkeleissa tuodaan usein esille se, millaisin keinoin tekijän epäillään kohdistaneen väkivaltaa uhriinsa ja mitä vammoja tämä on aiheuttanut.

“Kuristamisen jälkeen mies viilteli 19-vuotiaan naisen ruumista ja piirsi verellä särkyneen sydämen uhrin päiväkirjaan.” (IL 12.12.2019)

“Mies piti viidakkoveistä vaimonsa kaulalla ja pakotti tämän ottamaan pöydältä valkoista jauhetta. Uhrista vuoti verta sohvalle, mikä raivostutti lisää miestä. Mies pakotti vaimonsa wc-tiloihin pesemään verta pois.” (IL 11.8.2020)

Useat tähän kehykseen kuuluvat uutiset käsittelevät väkivaltaa, jossa uhri on lopulta menehtynyt saamiinsa vammoihin. Erityisesti tällaisissa uutisissa uhrin rooli jää melko passiiviseksi. Hänen kuvailunsa tapahtuu lähinnä epäillyn ja heidän suhteensa kautta. Tässä kehyksessä erityisen paljon tilaa saa väkivallan osapuolten välinen parisuhde. Suhteen luonnetta ja sen tapahtumia kerrataan oikeustarkastelussa ja sen kestosta, tapahtumista ja mahdollisesta loppumisesta kerrotaan yksityiskohtaisesti. Jutuissa muun muassa kuvataan epäillyn aikaisempia uhriin kohdistamia uhkauksia. Niiden kautta rakennetaan jännitettä, joka lopulta johtaa väkivallan eskaloitumiseen ja yleensä parisuhteen toisen osapuolen menehtymiseen. Toisin kuin opetuksia väkivallasta -kehyksen artikkeleissa, tässä kehyksessä väkivallan uhka on ollut koko ajan jollain tavoin läsnä suhteessa.

“Yöllinen riita Parviaisen asunnossa sai alkunsa siitä, että Parviainen tivasi naisystävänsä menneistä miessuhteista. Näistä naisystävä ei halunnut avautua.

- Hän oli suuttunut minulle aiemmin muun muassa siitä, että olin ollut Tinder-palvelussa, naisystävä kertoi poliisikuulusteluissa.

Kun naisystävä alkoi keräillä tavaroitaan. Parviainen oli naisen kertoman mukaan kaatanut hänet sänkyyn ja huutanut raivoissaan “huora”. ” (IL 27.8.2019)

“Nuorukainen oli kiinnostunut ja mustasukkainen Krissestä. Krisse oli tapaillut miestä kesällä muutaman päivän. Nuorten kertoman mukaan kyse ei kuitenkaan ollut rakkaudesta, vaan kaksikko kulki yhdessä kolme, neljä päivää. Sitten tuli ero.” (IS 1.8.2020)

Epäillyn tekijän luonnetta ja persoonaa kuvataan tämän kehyksen jutuissa laajasti. Hänen kohdallaan esille nostetaan kuitenkin vain negatiiviseksi miellettyjä piirteitä, jotka pystytään suoraan kytkemään myös teon tapahtumiseen. Epäiltyä saatetaan luonnehtia esimerkiksi äkkipikaiseksi tai harkitsemattomaksi. Hänen menneisyydestään tuodaan esille aikaisempi väkivaltainen historia tai jo olemassa olevat tuomiot. Yleensä myös esimerkiksi epäillyn mahdolliset mielenterveysongelmat liitetään teon tapahtumiseen. Toisaalta jutuissa tuodaan esille, mikäli epäilty on ollut väkivaltaisen teon aikana syyntakeinen eli ymmärtänyt tekonsa seuraukset.

Lähtökohtaisesti kaikki uutisessa esitetyt väkivallan syyt liittyvät epäiltyyn. Useassa artikkelissa nostetaan esiin epäillyn mustasukkainen luonne. Pelkästään tämän kerrotaan monessa tapauksessa johtaneen lopulta väkivaltaiseen tekoon. Mitään muuta motiivia teon taustalla ei useinkaan esitetä olevan. Tekijä yleensä selittää toimintaansa nimenomaan sillä, että on epäillyt puolisonsa uskollisuutta. Tämä mustasukkaisuus osoitetaan uutisen yhteydessä usein täysin perustelemattomaksi epäilyksi, joka on syntynyt epäillyn väärrien päätelmien tuloksena.

“Syytteen mukaan mies oli mustasukkaisuuksissaan seurannut naisen toimintaa jo pidemmän aikaa. Syyttäjän todisteiden perusteella taustalla oli jonkinlainen kolmiodraama. Mies oli muun muassa hankkinut itselleen naisen puhelimen suojakoodit vastoin naisen tahtoa. Surman jälkeen syytetty oli viestitellyt teostaan ja kertonut olevansa siitä ylpeä.” (IL 8.8.2019)

Karmiva tapaus -kehykseen kuuluvat artikkelit rakentuvat usein toimittajan havaintoihin ja kirjauksiin, joita tämä tekee oikeudenkäynnin aikana. Jutuille on esimerkiksi tyypillistä kuvata sitä, miten syytetty käyttäytyy käsittelyn aikana, kuinka mahdolliset silminnäkijät, uhrin omaiset tai muut todistajat oikeudessa puhuvat.

“Tavallisen näköinen huppariin ja farkkuihin pukeutunut mies peitteli kasvojansa hupulla ja käsillään oikeuskäsittelyn alkaessa keskiviikkona. Neljän tunnin aikana hänen katseensa nousi pöydästä vain harvoin. Ilmekään ei värähtänyt.” (IS 7.5.2020)

Haastatteluiden osuus on tässä kehyksessä hyvin pieni, ja sitaattien käyttö perustuu enimmäkseen oikeudessa annettujen lausuntojen avaamiseen. Jossain jutuissa aihetta on saatettu täydentää esimerkiksi asianajajan kommenteilla oikeudenkäynnin ulkopuolella. Myös juttujen kuvituksessa on usein käytetty esimerkiksi oikeudessa otettuja kuvia, joissa yleensä esiintyy epäilty ja tämän asianajaja.

4.1.3 Nujakointia lemmenpesässä

Tälle kehykselle on tyypillistä väkivaltaisen teon esittäminen viihteellisestä näkökulmasta. Kehykseen kuuluu vain viisi artikkelia, jotka on kaikki kerätty ainoastaan Iltalehden julkaisuista. Vaikka aineisto on pieni, tämän kehyksen jutut eroavat selvästi muista aineiston uutisista. Suurimmat eroavaisuudet näkyvät artikkeleiden kielessä. Tyypillistä tämän kehyksen artikkeleille ovat lyhyet, toteavat lauseet, jotka rytmittävät juttua. Myös kielikuvien, sanontojen ja symbolien käyttö on yleistä. Näiden lausahdusten kautta vakava aihe kevenee, ja tapauksesta nousee esille jopa humoristisia piirteitä. Myös sanavalinnat ovat useissa jutuissa neutraalista uutiskielestä poikkeavia, paikoin jopa puhekielisiä.

“Proppunsa polttanut mies kohteli avoaimoan niin kovakouraisesti, että hänet on tuomittu pahoinpitelystä 360 euron sakkoihin ja korvaamaan naiselle kivusta, särystä sekä henkisestä kärsimyksestä yhteensä 1200 euroa.” (IL 2.3.2019)

“Kesken rakastelun mieheltä kuitenkin lipsahti vieraan naisen nimi. Naisystävän mukaan lipsahdus aiheutti “ikäviä tunteita”. Akti hoidettiin kuitenkin päätökseen, minkä jälkeen mies nukahti.” (IL 28.3.2019a)

Jutut kirjoitetaan yleensä oikeuden pöytäkirjojen, haastehakemusten tai poliisin esitutkimusmateriaalin pohjalta. Näiden avulla tapahtuneelle pystytään luomaan niin sanotut raamit, joissa esitellään, mitä on tapahtunut sekä missä ja keiden välillä. Lopullisessa uutisessa tapauksesta rakennetaan lukijaa kiinnostava kokonaisuus esimerkiksi asianosaisten lausuntoja nostamalla tai tapauksen yksityiskohtia korostamalla. Jutuissa kuullaan erityisen paljon uhrin sekä epäillyn ääntä sitaatteina, jotka on kirjattu esimerkiksi oikeudessa tai kuulusteluissa.

“- Elämä ei mennyt niin kuin olin kuvitellut, nainen kommentoi puhelinrumbaa ja tekstariitykitystä kuulusteluissa.” (IL 10.5.2019)

“Puhelimesta löytyi pettämiseen viittaavia tietoja sekä niiden yhteydessä miehen lipsauttaman naisen nimi.

- Kuka helvetti tämä nainen on! Itkuun puhjennut naisystävä huusi raivoissaan käyden nukkuvan kimppuun.” (IL 28.3.2019a)

Yksi selkeä piirre tämän kehyksen uutisille on epäillyn tekijän sekä uhrin välisen suhteen tarkka kuvaaminen lukijoille. Suhteen luonteen kuvaaminen tapahtuu esimerkiksi avaamalla tapauksen osapuolten välistä viestien vaihtoa. Viestejä siteerataan jutuissa sanatarkasti, ja niiden kautta voidaan vahvistaa lukijoille, että parin välillä on tapahtunut jotain ikävää. Samaan aikaan viestit tarjoavat tirkistelyn mahdollisuuden uhrin ja epäillyn henkilökohtaisiin keskusteluihin.

“Miehen mukaan hän päätti lopettaa seurustelun kaksi ja puoli vuotta myöhemmin. Hän oli kyllästynyt jatkuvaan arvosteluun. Nainen olisi halunnut jatkaa. Pari tapaili muutaman kerran myöhemmin, mutta yhteistä kipinää ei miehen mielestä enää löytynyt.” (IL 10.5.2019)

“Esitutkinta pöytäkirjojen mukaan naisen harjoittama viestintä oli osin erittäin karkeaa. Nainen lupasi surmata tämän ja syytti tätä huorissa juoksemisesta. Mies sai myös ihmeteltäväkseen puukotusvideon.

- Ilmoitan kaverina, että kannattaa vilkuilla taakse ja nukkua toinen silmä auki, eräässä viestissä opastettiin.” (IL 10.5.2019)

Molemmista teon osapuolista luodaan jutussa hahmomaiset kuvaukset, mikä tapahtuu korostamalla näiden tiettyjä luonteenpiirteitä tai toimintatapoja väkivaltaisessa tilanteessa. Siinä missä karmiva tapaus -kehyksessä tuomittiin esimerkiksi epäillyn tekijän mustasukkaisuus tai muut väkivallan taustalla nähdyt luonteenpiirteet, tässä kehyksessä ne valjastetaan osaksi tarinan huvittavuutta. Vaikka teko esitetään jutuissa sanavalintojen kautta kepeästi, tapahtunut väkivalta on luonteeltaan näissäkin raakaa ja paikoin hyvin tarkkaan kuvailtua.

“Pariskunnalla oli jälleen ollut sanallista riitaa, minkä jälkeen nainen oli mennyt makuuhuoneeseen lepäämään. Yllättäen mies tuli huoneeseen ja kävi naiseen käsiksi mitään sanomatta, Hän repi tältä vaatteet yltä ja tunkeutui väkisin puolustuskyvyttömään puolisoonsa.” (IL 13.5.2019)

Tähän kehykseen kuuluvissa jutuissa on lähes kaikissa käytetty kuvituskuva. Tässä tapauksessa tarkoitan kuvituskuvalla esimerkiksi kuvatoimistolta otettua kuvaa tai lehden omaa arkistokuvaa, joka ei liity suoraan käsiteltävään tapaukseen, mutta on teemallisesti samaa aihetta kuvastava (Kivioja 2018, 153). Esimerkiksi Iltalehdessä 2.3.2019 julkaistu avoparin välisestä pahoinpitelystä kertova uutinen on kuvitettu vihkisormusta osoittavalla kädellä. Yleistä näille kuville on, etteivät ne mitenkään suoraan liity itse tapaukseen, vaan kuvaavat esimerkiksi jotain siihen liittyvää teemaa tai ilmiötä, anonyymien hahmojen kautta.

4.1.4 Faktojen lateleminen

Tämän kehyksen artikkeleissa väkivallan kuvaus sekä uutisissa käytetty kieli ovat tyyliään muihin kehyksiin verrattuna lähimpänä neutraalia uutisointia. Suurin osa artikkeleista on sellaisia, joissa kerrotaan väkivallan teosta ensimmäistä kertaa tai saadaan lisätietoa jostain aikaisemmasta tapauksesta. Näissä jutuissa yleensä avataan myös oikeudessa olevan tapauksen tuomion taustoja tai jutun käsittelyn etenemistä. Kerronta on toteavaa ja yleensä juttu rakennetaan viranomaisen, kuten poliisin tiedotteen tai haastattelun pohjalta. Kehyksen artikkeleissa etsitään vastausta kysymyksiin mitä, missä ja milloin. Suurin osa aineiston artikkeleista, yhteensä 44 uutista kuului tähän kehykseen.

Tähän kehykseen kuuluvat myös sellaiset jutut, joissa asiantuntijaa on haastateltu jonkin tapauksen yhteydessä esiin nousseeseen ilmiöön liittyen. Esimerkiksi Iltalehdessä 6.3.2019 julkaistussa uutisessa Lastensuojelun Keskusliiton toiminnanjohtaja on kommentoinut sitä, miten Haagassa tapahtunut tapon yritys mahdollistui, vaikka uhrin luultiin olevan turvassa viranomaisten tiloissa. Jutussa

haastateltava on avannut tilannetta lastensuojelun toiminnan näkökulmasta. Kehykselle onkin tyypillistä, että ääneen pääsevät ainoastaan viranomaiset.

“Heinonen kertoo, että jos on kasvanut riski, että tapaamisessa voi tapahtua jotain ennalta-arvaamatonta, tilanne voidaan turvata lisäresursseilla. Esimerkiksi turvallisuuksalan ammattilaisella. Sosiaalilautakunta arvioi, millaista palvelua perhe tarvitsee, mutta päätöksen lisäresursseista tekee taho, joka on vastuussa tapaamisen järjestelyistä.” (IL 6.3.2019)

“Toivonen sanoo, että epäillyn kertomuksen mukaan Aronen tuli epäillyn auton kyytiin surmailtana vapaaehtoisesti. Ajelu päättyi syrjäiselle tienpätkälle, jossa Aronen kuoli epäillyn kertoman mukaan lyönnin seurauksena.” (IL 7.2.2020)

Uutisissa korostuu teon osapuolia enemmän tapahtuman kulku, kuten se miten uhri on päässyt pakenemaan tilanteesta tai millaista väkivaltaa epäilty tekijä on häneen kohdistanut. Väkivallan taustalla olevia motiiveja tai siihen johtanutta tilannetta avataan vain pintapuolisesti.

*“Lapsen pako ja naapurin väliintulo pelastivat mahdollisesti naisen hengen.
- Naapuri oli soittanut poliisiin ja tuli katsomaan tilannetta. Kun hän tuli ovelle huhuilemaan, epäilty oli ikään kuin herpaantunut ainakin hetkeksi aikaa.
Poliisin ensiarvion mukaan tapon yrityksen motiivi liittyy jollain tasolla parisuhdeasioihin.” (IL 21.2.2020)*

Teon asianosaisista tuodaan yleensä ilmi vain ikä, kotipaikkakunta sekä joissain tapauksissa nimi, mikäli sen julkaiseminen on perusteltua. Epäillyn ja uhrin väliseen suhteeseen ei kehykseen kuuluvissa artikkeleissa syvennyttä. Parisuhde tai entinen parisuhde mainitaan yleensä yhdessä lauseessa.

“Teosta epäiltynä pidätettiin 1980-luvulla syntynyt nainen. Naisella ja rikoksen uhrilla on poliisin mukaan ollut seurustelusuhde ” (IL.5.3.2020)

Kehyksen juttujen kuvituksessa on hyödynnetty pääosin väkivallanteon tapahtumapaikan kuvaa tai kuvituskuvaa, esimerkiksi poliisiauton kyljestä. Lyhyemmissä jutuissa kuvaa ei välttämättä ole lainkaan.

4.2. Aineiston määrälliset erot

Tässä luvussa vastaan toiseen tutkimuskysymykseeni: oliko kehysten käytön määrissä eroja ennen koronaa ja koronan alkuaikana?

Yksi merkittävimmistä määrällisistä huomioista tämän aineiston kohdalla liittyy parisuhdeväkivaltaa käsittelevien uutisten määrään ennen koronaa ja koronan alkuaikana eli vuosien 2019 ja 2020 välillä. Iltapäivälehdet julkaisivat aiheesta ennen koronaa yhteensä 64 artikkelia, mutta koronan aikana parisuhdeväkivaltaa tarkasteltiin ainoastaan 27 jutussa.

Tarkastelin, miten Ilta-Sanomien ja Iltalehden aineisto jakautui kahden tarkasteluvuoden aikana eri kehyksiin määrällisesti ja prosentuaalisesti. Tulokset koostin oheiseen taulukkoon 5. Iltalehdessä julkaistiin ennen koronaa vuonna 2019 yhteensä 39 parisuhdeväkivallasta kertovaa artikkelia, kun vuonna 2020 artikkeleja oli 19. Ilta-Sanomien julkaisi vuonna 2019 yhteensä 25 artikkelia aiheesta ja vuonna 2020 ainoastaan kahdeksan.

TAULUKKO 5: Aineiston jakautuminen eri kehysten välillä

	Opetuksia väkivallasta	Karmiva tapaus	Nujakointia lemmenpesässä	Faktojen lateleminen
Iltalehti 2019 (N=39)	12,8 % (5 kpl)	28,2 % (11 kpl)	10,3 % (4 kpl)	48,7 % (19 kpl)
Iltalehti 2020 (N=19)	10,5 % (2 kpl)	10,5 % (2 kpl)	5,3 % (1 kpl)	73,7 % (14 kpl)
Ilta-Sanomat 2019 (N=25)	44,0 % (11 kpl)	20,0 % (5 kpl)	0 % (0 kpl)	36,0 % (9 kpl)
Ilta-Sanomat 2020 (N= 8)	37,5 % (3 kpl)	37,5 % (3 kpl)	0 % (0 kpl)	25,0 % (2 kpl)

N= Artikkeleiden kokonaismäärä

Opetuksia väkivallasta -kehystä esiintyi huomattavasti enemmän Ilta-Sanomissa kuin Iltalehdessä. Artikkeleiden kokonaismäärään suhteutettuna molemmissa lehdissä kehykseen kuuluvia juttuja oli julkaistu enemmän vuonna 2019 kuin 2020. Toisin sanoen kehykseen kuuluneet artikkelit saivat enemmän tilaa medioiden printtijulkaisuissa ennen koronaa kuin ensimmäisen koronavuoden aikana.

Faktojen lateleminen -kehystä esiintyi eniten Iltalehdestä kerätyssä aineistossa. Erityisesti lehden vuoden 2020 jutuista kyseiseen kehykseen lukeutui 73,7 prosenttia koko aineistosta. Myös edeltäneen vuoden aineistosta lähes puolet eli 48,7 prosenttia kuului tähän kehykseen. Iltalehdessä faktojen lateleminen -kehykseen kuuluvien artikkeleiden osuus kasvoi koronavuoden aikana, mutta Ilta-Sanomissa kehitys oli päinvastainen.

Karmiva tapaus oli Iltalehden toiseksi suurin kehys molempina tarkasteluvuosina. Vuonna 2019 kyseiseen kehykseen kuului 28,2 prosenttia artikkeleista ja vuonna 2020 huomattavasti pienempi osuus eli 10,5 prosenttia aineistosta. Ilta-Sanomissa asetelma oli päinvastainen ja koronavuonna kehykseen lukeutui 37,5 prosenttia artikkeleista, kun edellisvuonna siihen kuului 20 prosenttia aineistosta.

Nujakointia lemmenpesässä oli koko aineiston selvästi pienin kehys. Lisäksi kyseinen kehys esiintyi ainoastaan Iltalehden aineistossa. Vuonna 2019 se esiintyi aineistossa selkeästi useammin kuin koronan aikana.

Aineistooni kuuluu useita jatkojuttuja, joissa jo aikaisemmin uutisoidusta tapahtumasta kerrotaan lisätietoja, eli samasta rikoksesta tehdään useita juttuja eri päivinä. Tällaisten yksittäisten jatkojuttujen yhteenlaskettu määrä koko aineistossa on 33 artikkelia. Näistä 16 kappaletta julkaistiin Iltalehdessä vuonna 2019, jolloin uutisoitiin laajasti Haagassa lastensuojeluyksikön edessä maaliskuun alussa tapahtuneesta puukotuksesta. Kyseistä väkivallantekoa käsiteltiin Iltalehdessä yhteensä yhdeksässä jutussa.

Haagan puukotuksesta uutisoitiin kattavasti myös Ilta-Sanomissa, jossa tapauksesta kirjoitettiin yhteensä kuusi artikkelia. Se oli Ilta-Sanomien ainoa jatkojuttu vuonna 2019. Pian tapahtuneen jälkeen julkisuuteen kerrottiin teon sisältäneen kunniaväkivallan piirteitä, minkä jälkeen kyseinen väkivallan muoto korostui myös useissa muissa jutuissa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Väkivaltakäsitteiden sanaston mukaan kunniaväkivalta on kulttuuriin yhdistettävää väkivaltaa, jossa uhri kokee muiden samaan kulttuuriin kuuluvien henkilöiden toiminnan joko psyykkisesti uhkaavana tai fyysisenä väkivaltana tilanteessa, jossa uhria epäillään yhteisön periaatteiden rikkomisesta (Bildjuschkin ym. 2020). Lehdessä esimerkiksi nostettiin esiin vastaavanlaisia tapauksia viime vuosilta ja haastateltiin asiantuntijoita aiheesta. Iltalehdessä aihetta ei lähdetty vastaavalla tavalla syventämään muissa aineiston uutisissa.

Vuodelta 2020 kerätystä aineistosta erottuu molempien medioiden kohdalla yksi isompi jatkojuttukokonaisuus. Kokonaisuus keskittyy seuramaan tapausta, jossa uhrin entistä seurustelukumppania syytettiin tämän kuolemasta. Rikos tapahtui vuonna 2019, mutta tapauksen oikeuskäsittely aloitettiin vasta seuraavana vuonna. Aiheesta kirjoitettiin Ilta-Sanomissa kahden uutisen verran, ja se oli ainoa jatkojuttu koko aineistossa. Iltalehden yhdeksästä jatkojutusta kolme keskittyi tähän tapaukseen.

Muut jatkojuttukokonaisuudet koostuvat korkeintaan kahdesta artikkelista. Kun tarkastellaan, mihin kehyksiin jatkojutut pääosin sijoittuvat huomataan, että myös näiden kohdalla faktojen lateleminen -kehys on suurin. Loput uutiset sijoittuvat karmiva tapaus -kehykseen.

5. POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tutkimuksessa selvitin, miten suomalaiset iltapäivälehdet esittävät parisuhdeväkivallan printtijulkaisuissaan sekä millaisia muutoksia ilmiön kehystämistavoissa on tarkasteluvuosien välillä. Analyysimenetelmänä aineiston tarkastelussa käytin kehysanalyysia.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen tutkimuksesta saatuja tuloksia suhteessa teoriaan sekä aikaisempaan aiheesta tehtyyn tutkimukseen. Aluksi keskityn aineistosta analyysin kautta muodostettuihin kehyksiin ja niiden piirteisiin, minkä jälkeen tarkastelen uutisoinnin määrällisiä muutoksia vuosien 2019 ja 2020 välillä.

5.1. Parisuhdeväkivallan kuvaus iltapäivälehdistä

Parisuhdeväkivallan kehystämisen tavat pysyivät tutkimukseni aineistossa samoina koronan vaikutuksesta huolimatta. Kaikki neljä analyysin kautta muodostettua kehystä esiintyivät molempien vuosien uutisissa, vaikka niiden käytön yleisyydessä oli vuosien välillä määrällisiä eroja. Vaikka niin mediassa kuin tilastoissa lähisuhdeväkivallan on todettu lisääntyneen, korona-ajan aineistossa tämä ei näy millään tavalla. Yhdessäkään uutisessa vuodelta 2020 ei mainita koronaa tai tuoda esille pandemian vaikutusta kasvaneisiin väkivaltatilastoihin. Sen sijaan parisuhdeväkivallasta kirjoitettuja artikkeleita on julkaistu selkeästi vähemmän molemmissa iltapäivälehdistä vuonna 2020 kuin edeltäneenä vuonna.

Osittain tulosta voidaan selittää sillä, että aineisto on kerätty medioiden printtijulkaisuista. Koronan levittyä Suomeen uutisointi aiheesta lisääntyi lehdissä huomattavasti, ja niin sanotut perinteisemmät uutisaiheet saivat lehden sivulla vähemmän tilaa. Sama ilmiö näkyi myös lehtien etusivujen uutisnostoissa.

Iltalehdessä parisuhdeväkivaltatapauksesta kerrottiin vuonna 2019 lehden kannessa kolmesti, kun vastaavasti vuonna 2020 etusivulle nousi vain yksi uutinen aiheesta. Sama ilmiö oli havaittavissa myös Ilta-Sanomien aineistossa, jossa vuonna 2019

viidestä uutisesta oli tehty etusivun nosto, mutta koronavuonna etusivulla ei ollut kertaakaan parisuhdeväkivallasta kertovaa otsikkoa.

Parisuhdeväkivaltauutisia jäsentävät faktuaalistamiseen, väkivallan julmuuteen, parisuhdeväkivallan tunnistamiseen sekä väkivallan viihteellistämiseen keskittyneet kehykset. Kehysten parisuhdeväkivallasta rajaama kuva koostuu väkivallan kuvauksesta, viranomaisten ja asiantuntijoiden asemasta uutisoinnissa, uhrin ja tekijän esittämisestä sekä ilmiön kielellisestä kuvauksesta ja uutisaiheen kuvittamisesta. Kehyksistä voidaan löytää ilmiötä niin kriittisesti tarkastelevia ja kommentoivia ulottuvuuksia kuin sitä häivyttäviä elementtejä. Avaan näitä myöhemmin tässä luvussa.

Pääsääntöisesti parisuhdeväkivaltaa käsitellään aineistossa viranomaislähteistä saatujen tietojen pohjalta. Faktojen lateleminen -kehyksessä ääneen pääsevät pääosin poliisi tai tapausta kommentoiva asiantuntija. Karmiva tapaus -kehyksessä keskitytään seuraamaan tapauksen oikeudenkäyntiä. Nujakointia lemменpesässä -kehysten artikkelit pohjautuvat poliisin esitutkintamateriaaliin ja kuulusteluiden pöytäkirjoihin.

Myös aikaisemmissa lähisuhdeväkivaltaa tarkastelleissa tutkimuksissa on havaittu, että uutisoiminen pohjaa usein ainoastaan viranomaislähteisiin. Katri Uibun (2021) on todennut, että tuoreiden väkivaltatapauksien kohdalla uhrin haastattelu on lähes mahdotonta meneillään olevan tutkinnan tai oikeusprosessin vuoksi. Tässä mielessä opetuksia väkivallasta -kehykseen kuuluvat artikkelit tekivät poikkeuksen, sillä niissä uhri pääsee itse kertomaan kohtaamastaan väkivallasta.

Toisaalta suomalaisen journalismin kentällä uhrin haastattelu pian väkivaltaisen teon jälkeen nähdään lähestulkoon moraalittomana. Journalistin ohjeiden yksityisen ja julkisen rajaa käsittelevien kohtien mukaan uhria haastateltaessa on noudatettava hienotunteisuutta ja huomioitava millaisessa tilassa hän on haastattelun aikana. Esimerkiksi journalistin ohjeiden kohdassa 28 todetaan, että kun rikoksen uhreista hankitaan tietoja, on noudatettava hienotunteisuutta.

Haastateltavan tulee myös ymmärtää, että hänen lausuntoaan käytetään median julkaisuissa. Kohdassa 34 taas todetaan, että mikäli rikos on arkaluonteinen, uhrin henkilöllisyys on aina suojattava, mikäli sen julkaisulla ei ole yhteiskunnallista merkitystä. (JSN 2011).

Parisuhdeväkivallan uutisoinnin kohdalla uhrin kommentit kiinnostavat lukijoita enemmän kuin viranomaisen kautta saadut tiedot tapauksesta, ja näin ollen uhrin kokemukset lisäävät jutun uutisarvoa. Samalla parisuhdeväkivalta ilmiönä voidaan hahmottaa laajemmin ja inhimillisemmällä tasolla, kun sen kokija pääsee kuvaamaan tekoa ja sen aiheuttamia seurauksia julkisuudessa. (Emt.) On kuitenkin huomioitava, että opetuksia väkivallasta -kehyksen sisällä väkivaltaa kohdanneita henkilöitä haastateltiin kokemuksistaan vasta useita vuosia tapauksen jälkeen. Osa tällaisista iltapäivälehdissä julkaistuista artikkeleista perustuu tapauksesta kertovaan kirjaan, jossa yleensä julkisuudesta ennestään tunnettu uhri avaa väkivaltaisista kokemuksistaan. Näiden uutisten kiinnostavuus perustuu ensisijaisesti uhrin tunnettavuuteen ja siihen, että hän ei ole aikaisemmin kertonut kohtaamastaan parisuhdeväkivallasta.

Aineiston uutisissa huomattavan monessa esiintyy julkisuuden henkilö. Suurin osa jutuista, joissa käsitellään julkisuudesta tunnetun henkilön kokemuksia, perustuu tämän omaan kertomukseen tapauksesta, ja nämä artikkelit kuuluvat opetuksia väkivallasta -kehykseen. Mukana on kuitenkin myös oikeustapauksien seurantaan keskittyneitä artikkeleita, jotka kuuluvat faktojen lateleminen -sekä karmiva tapaus -kehyksiin. Yksi näistä on paljon huomiota saanut huumeisiin liittyvän Katiska-vyyhdin oikeudenkäynti elokuulta 2020, minkä yhteydessä vyyhdin yhdelle pääepäilylle Niko Ranta-aholle luettiin syyte julkisuudesta tunnetun entisen naisystävänsä Sofia Belórfin pahoinpitelystä. (IL 14.8.2020a & IS 14.8.2020). Toinen tunnettujen henkilöiden oikeudenkäynnistä kertova uutinen on niin ikään julkaistu elokuussa 2020 (IS 26.8.2020). Siinä seurataan suomalaisen muusikon sekä hänen ohjaajana ja näyttelijänä työskentelevän entisen vaimonsa välistä oikeudenkäyntiä, jossa molempia syytettiin toistensa pahoinpitelystä.

On huomattavaa, että nämä artikkelit ovat aineiston ainoat, joissa tarkastellaan sellaisen tapauksen oikeuskäsittelyä, jossa väkivalta itsessään ei ole ollut erityisen julmaa tai hätkähdyttävää, vaan aiheesta tekee kiinnostavan sen osapuolten julkinen asema. Tämän perusteella voidaan päätellä, että väkivallan täytyy yleensä olla erityisen raakaa tai tapauksen tulee olla yhteiskunnallisesti merkittävä, jotta se täyttää rikosuutisoinnin kriteerit.

Piia Leino (2005) on Pro gradu -tutkielmassaan todennut, että toimittajien rikosjournalismiin erikoistumisen myötä, rikosuutisten uutiskriteerit ovat selkiytyneet. Vaikka tutkielma on opinnäytetyö, siihen on viitattu myöhemmin tieteellisissä tutkimuksissa (ks. Haara ym. 2007) sen kattavuuden vuoksi.

Tutkimukseen on haastateltu kymmentä rikos- ja oikeustoimittajaa yhdeksästä eri mediasta. Haastatteluiden pohjalta Leino on muodostanut selvityksen siitä, millaisia käytäntöjä rikosjournalismin tekemiseen liitetään, ja millä tavalla toimittajat kokevat olevansa vastuussa juttujen eettisyydestä.

Leinon haastatteleminen toimittajien mukaan rikosuutisoinnin painottuminen siihen keskittyneiden toimittajien piiriin on lisännyt lukijoita kiinnostavan rikosuutisoinnin määrää sekä samalla karsinut niin sanottuja turhia juttuja pois lehden sivuilta. Erikoistumisen myötä toimittajien ammattitaidon on katsottu kohentuneen, ja heillä on todettu olevan aikaisempaa paremmat valmiudet löytää kiinnostavia rikosuutisia, joilla saadaan yleisön huomio ja pystytään herättelemään keskustelua aiheen ympärillä. Leinon mukaan tämän myötä rikosuutisointi näyttäytyy ulospäin jopa aikaisempaa kattavammalta kuin se todellisuudessa on. (Emt. 14.)

Sen lisäksi, että toimittajat ovat määrittelemässä sitä, millaiset rikostapaukset nousevat julkisuuteen, he myös päättävät sen, miten tapaus esitetään mediassa. Leino käsittelee tutkimuksessaan myös rikosjournalismin niin sanottua puolueetonta näkökulmaa. Käytännössä täydellinen objektiivisuus on journalismissa mahdotonta, erityisesti rikostapauksissa, joissa tietoa on aluksi saatavilla hyvin vähän, ja se on ainoastaan viranomaisten välittämää. Myös viranomaisten näkemykset tapahtumista ja epäillyn syyllisyydestä vaihtelevat. Leinon mukaan esimerkiksi

tuomioistuinkäsittelyissä toimittaja yleensä päätyy valitsemaan syyttäjän näkökulman tilanteeseen, sillä tämä on alussa eniten äänessä. Samalla toimittajan on kyettävä tekemään lukijalle selväksi, että tämän hetken tiedot eivät ole lopullinen totuus tapauksesta. (Emt. 22.)

Tämä näkyy myös tutkimukseni aineistossa. Erityisesti uutiset, jotka kuuluvat karmiva tapaus -kehykseen, korostavat yleensä ainoastaan epäillyn luonnetta ja asemaa tapauksessa. Oikeustapauksissa uhrin rooli ja puolustuksen lausunnot jäävät hyvin kapeiksi, kun niitä verrataan muihin kehyksiin. Tämä johtuu osittain siitä, että kehykseen kuuluvissa uutisissa uhri on usein menehtynyt, ja näin ollen puolustuksen puheenvuoroissa ei voida kuulla hänen kantaansa asiaan.

Karmiva tapaus -kehyksen kohdalla tekijän kuvaileminen on pääosin negatiivista ja tämän poikkeavaa luonnetta tai huonoiksi miellettyjä luonteenpiirteitä korostavaa. Tällaiseen tekijään painottuvan uutisoinnin kohdalla voidaan pohtia myös sitä, kuinka vahvasti epäillyn voi leimata jutussa syylliseksi ennen lopullisen tuomion antamista. Esimerkiksi Journalistin ohjeissa todetaan, että jos tutkintapyyntöstä, rikoksesta tai tuomiosta julkaistaan lehdessä uutinen, tapaus on seurattava julkisesti loppuun, eikä median tule ottaa kantaa uhrin syyllisyyteen ennakolta (JSN 2011).

Opetuksia väkivallasta -kehyksessä asiantuntijoiden rooli on suuri, ja he nousevat artikkeleissa jopa opettajamaiseen asemaan. Usein asiantuntijoiden kautta pyritään syventämään kehykseen kuuluvan uutisen aihetta, mutta samalla heidän kommenttiansa avulla avataan sitä, millainen haaste parisuhdeväkivalta on ennen kaikkea yhteiskunnalle, mutta myös yksilölle. Yksi tämän kehyksen vahvimista teemoista liittyy parisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja sen välttämiseen.

Esimerkiksi jutuissa, joissa uhri itse pääsee ääneen, korostetaan usein sitä, millaisista merkeistä hänen olisi pitänyt tunnistaa väkivallan uhka ennen teon tapahtumista. Asiantuntijan rooli on samalla tavalla jälkiviisas.

Huomion arvoista on se, että yhdessäkään aineiston artikkelissa ei kerrota, miten viranomaiset, asiantuntijat tai yhteiskunta ylipäätään voisivat ehkäistä väkivaltaisia

tekoja. Lisäksi koko aineistossa on ainoastaan kaksi artikkelia, joissa kerrotaan, mistä on mahdollista saada apua, mikäli on omassa elämässään kohdannut parisuhdeväkivaltaa. Opetuksia väkivallasta -kehyksen yhteydessä uhreja kehoitetaan hakemaan apua, mutta artikkelit eivät avaa lukijalle, miten avun hakeminen konkreettisesti tapahtuu. Esimerkiksi Katri Uibun (2019) lähisuhdeväkivaltauutisoinnin kattavuutta mitataan nimenomaan sillä, kerrotaanko jutun yhteydessä esimerkiksi auttavan puhelimen yhteystiedot.

Aineistossa oleville jutuille on kehyksestä riippumatta myös silmiinpistävän yleistä tuoda esille tekijän ja toisinaan myös uhrin kansalaisuus. Journalistin ohjeiden kohdan 26 mukaan jutussa esiintyvän henkilön alkuperää tai kansalaisuutta ei tulisi tuoda jutussa esille asiaankuulumattomasti (JSN 2011). Ulkonäköön liittyvien piirteiden esille tuominen uutisessa on perusteltua silloin, kun vaarallista rikollista ei ole saatu kiinni ja hänen tavoittamiseensa kaivataan kansalaisten apua (Raittila 2002, 43).

Sen sijaan voidaan kyseenalaistaa, onko esimerkiksi oikeudenkäynti uutisoinnin yhteydessä tarpeellista kertoa epäillyn kansalaisuutta. Taustan avaamista on pyritty perinteisesti välttämään journalistisissa julkaisuissa, sillä se saattaa leimata helposti kokonaisen ihmisryhmän. Journalisti-lehdessä vuonna 2016 julkaistun artikkelin mukaan uutisoinnissa tapahtui tässä suhteessa muutos vuoden 2015 pakolaiskriisin myötä. Tämän jälkeen muun muassa poliisin on todettu tiedottavan aikaisempaa avoimemmin rikoksentekijän taustasta ja kansalaisuudesta. (Jormanainen 2016.)

Pentti Raittila on vuonna 2002 julkaistussa tutkimuksessaan tarkastellut tarkemmin etnisyyteen ja vähemmistöön liittyviä journalistisia kysymyksiä. Tutkimuksen aineisto käsittää yhteensä 2789 juttua, joissa henkilön etnisyys oli jollain tavoin esillä. Uutiset on julkaistu vuoden 1999 marraskuun ja vuoden 2000 lokakuun välisenä aikana ja aineistoa on kerätty useista eri medioista, kuten iltapäivä- ja maakuntalehdistä. (Emt. 41.) Neljäsosa aineiston jutuista käsitteli rikoksia ja konflikteja. Suurin osa uutisista kertoi vähemmistöryhmään kuuluvan henkilön tekemistä väkivallattomista rikoksista. Tällaisissa tapauksissa osapuolen etninen

tausta nousi harvoin jutun otsikkoon. Sen sijaan etnisyys korostui sellaisten juttujen otsikoinnissa, joissa etniseen vähemmistöön kuulunut henkilö kohtasi väkivaltaa. (Emt. 42.) Useimmissa väkivaltarikoksia käsittelevissä jutuissa etniseen vähemmistöön kuuluva henkilö oli uhri, mutta oikeuskäsittelystä kertovissa jutuissa tilanne oli päinvastainen (Emt. 47).

Raittilan huomiot ovat samankaltaisia kuin tutkimukseni aineistosta esiin nousseet etnisyyden kuvaukset väkivaltarikosten yhteydessä. Aineistoni uutisissa tuodaan usein esille väkivaltaisen teon tekijän kansalaisuus. Uhrin tausta sen sijaan korostuu harvoissa jutuissa ja usein vain, mikäli hän tulee samoista taustoista kuin tekijä. Tämä korostuu erityisesti kunniaväkivaltaa käsittelevissä uutisissa. Yhdessäkään uutisessa uhrin tai tekijän kansalaisuutta ei myöskään nostettu otsikkoon, vaan se kävi ilmi vasta leipätekstistä.

Aineistosta analyysin kautta nousseiden kehysten ja niiden sisältämien elementtien voidaan kaikkien katsoa syntyneen osin toimittajan tekemien eettisten valintojen myötä. Toki myös toimitustyön omat rutiinit ja käytännöt ohjaavat omalta osaltaan jutun muodostumista (ks. Karvonen 2000). Iltalehdessä tällainen lehden omaleimainen tapa kirjoittaa ja kuvata väkivaltaista tilannetta konkretisoituu nujakointia lemменpesässä -kehyksessä, jossa parisuhdeväkivalta saa jopa viihteellisiä piirteitä. Kyseiseen kehykseen kuuluvia uutisia ei esiinny Ilta-Sanomista kerätyssä aineistossa, minkä vuoksi tällaista tyyliä rikostapahtumasta kirjoitettaessa voidaan pitää Iltalehdelle omaleimaisena tarkastelemallani aikavälillä.

Väkivallan viihteellistäminen journalismissa ei ole poikkeuksellista. Rikosuutiset kiinnostavat ihmisiä, koska ne tarjoavat mahdollisuuden seurata yksittäisen teon seurauksia hyvinkin läheltä, jopa henkilökohtaisella tasolla. (Smolej 2011.) Erityisesti nujakointia lemменpesässä -kehykseen kuuluvissa uutisissa lukijalle tarjotaan tällainen tirkistysaukko. Juttujen paljastavan tyylin lisäksi tämän kehyksen uutisille on ominaista erilaisten sanontojen ja puhekielisten ilmaisujen käyttö, mikä tekee tekstistä normaalia uutiskerrontaa kevyempää. Itse väkivallanteosta luodaan kehyksessä jopa humoristinen kuvaus. Voidaankin pohtia, miten eettisenä tällaista

väkivallan viihteellistämistä voidaan pitää, ja kuinka paljon vakavaa tekoa saa keventää journalismissa kielen ja kuvauksen keinoin.

Laajemmin journalistien eettistä toimintaa on tarkasteltu Laura Juntusen vuonna 2009 julkaistussa tutkimuksessa *Journalistinen etiikka kriisissä*. Tutkimukseen on haastateltu 35:tä Jokelan ja Kauhajoen kouluampumistapauksesta raportoinutta toimittajaa. Erityisesti Jokelan tapaus oli journalismin etiikan näkökulmasta merkityksellinen uutisaihe, sillä sen myötä median toimintatavat nousivat julkisen keskustelun kohteeksi. Juntunen toteaa tutkimuksessaan, että kouluampumistapausten myötä suomalaisen median on katsottu ottaneen askeleen sensaatiomaisempaan suuntaan journalismissaan. (Emt. 31.) Yksi tutkimuksen keskeisimmistä väittämistä perustuu siihen, että journalistisessa tekemisessä toimituksen käytännöt ja arvot eivät aina asetu vastakkain. Päinvastoin Juntunen toteaa, että eri puolilta toimittajiin kohdistuneet paineet vaikuttavat työskentelyyn samansuuntaisesti. Työhön vaikuttavien kaupallisten ja teknologisten vaatimusten ei voida katsoa vaikuttavan uutistyyöhön suoraan, vaan hän näkee, että työn asettamat rajat ovat lopulta muokanneet journalistisia arvoja niin, että käytännön työ ja eettiset valinnat limittyvät keskenään. (Emt. 39.)

Nujakointia lemmenpesässä -kehyksen kohdalla yleistä on myös kuvituskuvien käyttäminen jutun yhteydessä. Tällaisen kuvituksen käyttö osaltaan etäännyttää lukijaa tapauksesta, ja tekee artikkelista lukijan silmissä enemmänkin tarinan kuin uutisen. Tämä vie pohjan itse väkivaltaisen teon vakavuudelta. Emma-Leena Ovaskainen on tarkastellut iltapäivälehtien väkivallan kuvitusta osana Syrjälän (2007) tutkimusta. Hänen mukaansa lähtökohtaisesti fiktiivisen kuvituksen liittäminen väkivaltatapauksen yhteyteen on haastavaa ja jopa riskialtista. Erityisen vaikean ja traagisen tapauksen yhteydessä se saattaa näyttäytyä Ovaskaisen mukaan jopa makaaberilta. (Emt. 59.) Muut kehykset hyödyntävät kuvituksessaan enemmän valokuvia, jotka yhdistyvät suoraan väkivaltaiseen tekoon. Karmiva tapaus -kehyksessä kuvituksena käytetään useassa artikkelissa esimerkiksi oikeussalissa istuvaa epäiltyä. Faktojen lateleminen -kehyksessä kuvataan teon tapahtumapaikkaa, jossa kynttilöitä palaa uhrin muistolle.

Neutraaliin kuvaukseen ja kieleen perustuva faktojen lateleminen -kehys nousi aineiston analyysin jälkeen tutkimuksen suurimmaksi kehykseksi. Rikosuutisoinnin on jo aikaisemmissa tutkimuksissa havaittu keskittyvän usein kertomaan tapauksesta ainoastaan tiedossa olevat faktat, eikä rikostapahtumaa lähdetä syvällisemmin analysoimaan tai taustoittamaan. Aiheesta kerrotaan laajemmin sitä mukaan, kun lisätietoja saadaan. (ks. Cullen ym.; Noppari ym. 2015; Mäkipää & Mörä 2009.) Tällaisen suoran kerronnan on kritisoitu pelkistävän itse tapahtumaa ja jättävän osin huomioimatta teon luonteen, jolloin jutusta ei välttämättä käy suoraan ilmi, onko kyseessä parisuhdeväkivalta. Näin ollen aineistosta saattaa esimerkiksi puuttua artikkeleita, joissa väkivaltaisesta teosta kerrotaan ensimmäistä kertaa, mutta väkivallan luonne ei ole vielä käynyt ensiuutisoinnissa ilmi. (Cullen ym. 2019.)

Faktojen lateleminen -kehyksessä ei ole samanlaista draamankaarelle rakentuvaa kerrontaa kuin muissa kehyksissä. Siitä puuttuvat muun muassa tarinallisuutta kerrontaan luovat elementit sekä tunteisiin vetoavuus. Tällaisen pelkkiin viranomaisten välittämiin faktoihin pohjaavan uutisoinnin voidaan katsoa olevan toimituksellisen työn kannalta nopeinta ja helpointa. Kun saatavilla oleva tieto perustuu ainoastaan viranomaisiin, toimittajan ei tarvitse etsiä haastatteluun esimerkiksi silminnäkijöitä tai käydä suurempaa eettistä pohdintaa siitä, mitä lehdessä voidaan julkaista. Toisaalta se, mikä erottaa iltapäivälehdet muista medioista on viihteen tarjoaminen, mutta myös tapahtuman kuvaaminen lukijoille selkeästi faktoihin perustuen. (Syrjälä 2007.) Vaikka aineistossa on paljon tapauksiin syvällisemmin perehtyneitä artikkeleita, tällaisten faktojen lateleminen -kehukseen kuuluvien uutisten määrä on jopa yllättävän suuri.

Parisuhdeväkivallan uutisoinnissa korostuu myös tietynlainen syy-seuraus-suhteiden etsiminen tapauksen taustalta. Tällainen kausaalitulkinnan esiintyminen on muutoinkin yleistä kehyksille, koska kehysanalyysissä keskitytään pääosin kokonaisuuksien hahmottamiseen aineistosta (Entman 1993). Tällaisten suhteiden rakentuminen näkyy muun muassa väkivaltaisten tapahtumien etenemisen kuvauksena sekä motiivien etsimisellä teon taustalta. Esimerkiksi kehyksessä

opetuksia väkivallasta teon taustalta tuodaan esille merkit, jotka varoittivat väkivallan uhasta jo ennen sen tapahtumista. Myös kehyksessä karmiva tapaus tuodaan ilmi erilaisia tekoon vaikuttaneita tapahtumia, jotka ovat lopulta eskaloineet väkivaltaa. Tällaisten kausaalisuhteiden esittäminen uutisessa luo väkivaltaiselle tapahtumalle myös draamankaaren, joka omalta osaltaan lisää jutun viihteellisyyttä.

Kiviojan (2008) mukaan erityisesti iltapäivälehdissä juttujen tarinallisuus korostuu. Juttujen verbaalisen dramatisoinnin lisäksi uutisia täydennetään entistä enemmän visuaalisin keinoin eli kuvituksen kautta. Tämä ei kuitenkaan yksin rakenna draamaa, vaan tueksi tarvitaan koherentti tarina, jossa jännitys pysyy yllä läpi tapausten seurannan. Tarinan tulisi myös päättyä tapahtuman sulkevalla lopulla. Tällaisella koherentilla tarinalla Kivioja tarkoittaa, että tapausten faktoja täydennetään elementeillä, jotka luovat siihen draaman. (Emt. 33–34.)

Aineiston analyysivaiheessa kehysten yhdeksi suurimmaksi eroksi nousi niiden tapa kuvata väkivaltaa. Faktojen lateleminen -kehyksessä kuvaus oli muihin kehyksiin verrattuna pääosin neutraalia. Uutisissa väkivaltaa ei kaunistella, mutta ei myöskään kauhistella. Lisäksi kyseiseen kehykseen kuuluvissa artikkeleissa teon kerrotaan yksinkertaisten olleiden esimerkiksi pahoinpitely tai raiskaus, mutta tapahtumaa ei avata tarkemmin. Täydellisen vastaparin tälle kehykselle väkivallan kuvaukseltaan luovat kehykset karmiva tapaus ja nujakointia lemmenpesässä. Niissä väkivaltainen toiminta nousee selkeästi isompaan osaan uutisissa. Tekoa kuvaillaan yksityiskohtia korostaen ja paikoin jopa todella raakalla tavalla. Parisuhteen osapuolten sitaatteja nostetaan useissa uutisissa esille, ja näin lukijalle luodaan entistä tarkempi kuva väkivaltaisen tilanteen luomasta pelosta. Sitaateissa esitetyt uhkaukset ovat paikoin itse tekoja pahempia.

Aivan päinvastaista väkivallan esittämisen tapaa edustavat opetuksia väkivallasta -kehyksen artikkelit, joissa itse väkivaltaa ei kuvata lähes lainkaan. Artikkeleiden väkivalta on tapahtunut menneisyydessä ja usein tapahtumia voidaan tarkastella jo hieman kauempaa, ikään kuin muistoista käsin. Jutut eivät niinkään sisällä raakaa

teon kuvailemista, vaan ne käsittelevät väkivallan herättämiä tunteita yksilön ja yhteisön näkökulmasta.

Uutisten tapa esittää väkivallan uhri ja tekijä vaihtelevat paljon kehysten välillä. Yleistä on, että jompaa kumpaa osapuolista korostetaan. Esimerkiksi opetuksia väkivallasta -kehyksessä uhrin kokemukset nousevat vahvasti esille. Sen sijaan karmiva tapaus -kehyksen artikkeleissa teosta epäilty saa enemmän näkyvyyttä. Tämä korostaminen johtaa samalla toisen osapuolen passiivisempaa esittämiseen uutisoinnissa. Kaksi muuta kehystä, nujakointia lemmenpesässä ja faktojen lateleminen, sen sijaan antavat lähtökohtaisesti sekä tekijälle että väkivallan uhrille saman verran näkyvyyttä. Sen sijaan näiden kehysten tavat kuvata osapuolia eroavat toisistaan täysin. Kun nujakointia lemmenpesässä -kehys kuvailee osapuolia lähinnä näiden luonteenpiirteiden kautta, faktojen lateleminen -kehyksessä keskitytään ensisijaisesti ilmoittamaan vain osapuolten perustiedot.

Kehysanalyysia tutkineen Robert Entmanin (1993) mukaan journalisteilla on mahdollisuus uusintaa tietystä ilmiöstä vallitsevia kehyksiä mediassa, vaikka samaan aikaan noudatettaisiin uutistyön objektiivisuussääntöjä. Tämä mahdollistaa olemassa olevien kehysten murentamisen, ja samalla kyetään ravistelemaan ihmisten käsityksiä tietyistä aiheista. (Emt. 52–53.) Kun tutkimukseni tuloksia tarkastellaan tästä näkökulmasta suhteessa aikaisempaan tutkimukseen, voidaan todeta, että samanlaiset kehystämisen tavat toistavat itseään rikosuutisoinnissa tapauksen luonteesta riippumatta.

Mäkipään ja Mörän (2009) 2000-luvun alkuun keskittyneessä tutkimuksessa tarkastellaan henkirikosuutisoinnin kehystämisen tapoja suomalaisissa iltapäivälehdissä. Tutkimuksessa esitettiin kolme erilaista tapaa kehystää aihe, joista kaksi muistuttaa oman tutkielmani aineistosta nousseita kehystämisen tapoja. Ensinnäkin henkirikos tyhjiössä -kehys muistuttaa kieleltään ja tapauksen kuvaukseltaan paljon faktojen lateleminen -kehystä. Näissä molemmissa kehyksissä jutun uutisarvo perustuu ennen kaikkea itse tapahtumaan. Lähteinä molemmissa

kehyksissä käytettiin lähinnä viranomaisten lausuntoja, ja ne olivat kielellisesti lähimpänä neutraalia uutiskieltä.

Myös karmiva tapaus -kehykselle löytyy lähes vastaavanlainen kehys Mäkipään ja Mörän tutkimuksesta. Henkirikos pahuutena -kehys korostaa tapauksesta epäillyn poikkeavaa luonnetta, joka on johtanut tekoon. Myös uhrin esittäminen näissä kehyksissä on samankaltaista. Hänet nähdään usein passiivisena, avuttomana hahmona suhteessa epäiltyyn tekijään. (Emt. 216–217.) Oman tutkimukseni karmiva tapaus -kehyksessä teko esitetään yleensä ainutkertaisena tilanteena, jota ei liitetä suoraan parisuhdeväkivallaksi eikä näin ollen yhteiskunnassa vallitsevaan ilmiöön. Päinvastoin tapaus näyttäytyy poikkeamana normaalista. Näiden uutisten kohdalla parisuhdeväkivallan yleisyys häivyttyy tapauksen yksityiskohtien ja epäillyn tekijän henkilöimisen taustalle.

5.2 Utisoinnin määrälliset muutokset

Tässä kappaleessa tarkastelen toista tutkimuskysymystäni: Oliko kehysten käytön määrissä eroja ennen koronaa ja koronan alkuvaiheessa? Lisäksi pohdin, millaiset tekijät ovat vaikuttaneet kehysten käytön eroihin ja parisuhdeväkivaltautisoinnin määrän muutokseen tarkasteluvuosien välillä.

Tilastoidun parisuhdeväkivallan määrä kasvoi huomattavasti vuodesta 2019 vuoteen 2020 (Tilastokeskus 2021). Sen sijaan iltapäivälehdistä keräämäni aineisto osoitti täysin päinvastaista kehitystä. Iltapäivälehtien printtijulkaisuissa vuonna 2019 julkaistiin yhteensä 64 parisuhdeväkivaltaa käsittelevää uutista, kun vuonna 2020 vastaava määrä jäi 27 artikkeliin. Utisia ilmestyi siis yli puolet vähemmän printtilehdissä korona-aikana kuin vuosi ennen pandemian leviämistä Suomeen.

Kun tarkastellaan uutisten määrän eroavaisuuksia Ilta-Sanomien ja Iltalehden välillä voidaan todeta, että Ilta-Sanomissa julkaistiin ennen koronaa huomattavasti vähemmän parisuhdeväkivaltaa käsitteleviä artikkeleita eli 25 kappaletta.

Vastaavasti Iltalehti julkaisi vuonna 2019 39 uutista aiheesta. Koronavuonna 2020

Ilta-Sanomien printtilehdessä ilmestyi ainoastaan kahdeksan parisuhdeväkivallasta kertovaa artikkelia, kun Iltalehdessä uutisia ilmestyi 19 kappaletta eli yli kaksinkertaisesti.

Aineistoa kuukausitasolla tarkastellessa kuukausittaiset juttumäärät olivat molempien lehtien kohdalla suuremmat vuonna 2019 kuin seuraavana vuonna. Ainoa poikkeus oli Ilta-Sanomien vuoden 2020 joulukuu, jolloin uutisia oli enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2019. Vaikka maaliskuussa 2020 koronan vaikutukset alkoivat konkreettisesti näkyä ihmisten arjessa ja liikkuvuutta yhteiskunnassa rajoitettiin, viranomaisten huoli perheväkivallan lisääntymisestä ei näyttänyt kantavan iltapäivälehtien sivuille saakka. Maaliskuussa 2020 Ilta-Sanomissa ei julkaistu aiheesta yhtään artikkelia. Iltalehdessä uutisia julkaistiin vastaavana ajankohtana kuusi. Vuonna 2019 kyseisen kuukauden aikana julkaistiin muihin kuukausiin verrattuna eniten parisuhdeväkivaltauutisia.

Huomion arvoista on myös se, että yhdessäkään aineiston vuoden 2020 artikkelissa ei mainittu koronaa. Toisaalta on todettava, että useat aineiston uutisissa esille nousseet tapaukset, erityisesti pidempien juttujen kohdalla, olivat useamman vuoden takaa. Esimerkiksi oikeudenkäynnin myötä rikostapaukset nousivat uudelleen julkisuuteen. Koronan alussa liikkumisen rajoitukset myös vähensivät selkeästi väkivaltaisessa parisuhteessa eläneiden mahdollisuuksia hakea apua kodin ulkopuolelta, mikä myös laski parisuhdeväkivallasta tehtyjen ilmoitusten ja näin ollen julkisuuteen tulleiden tapausten määrää (Husso ym. 2021). Väkivaltautisten määrä ei kuitenkaan kasvanut aineiston myöhemmässäkään vaiheessa, jolloin tilastoissa esiintyi jo selkeää kasvua.

Husso ym. (2021) ovat koronan vaikutuksia lähisuuhdeväkivaltaan tarkastelevassa tutkimuksessaan todenneet, että parisuhdeväkivaltatapauksissa on tyypillistä hakeutua avun piiriin vasta pitkän ajan jälkeen väkivallan alkamisesta. Tämän vuoksi myös korona-aikana tapahtunut väkivalta todennäköisesti näkyy tilastoissa ja palvelujärjestelmissä selkeänä kasvuna vasta vuosien päästä. Viranomaisten tietoon tapaus saattaa tulla nopeasti silloin, kun väkivalta pääsee eskaloitumaan erityisen

pahaksi. Tällöin tapahtumat yleensä löytävät tiensä myös lehtiin. Leino (2005) on tutkimuksessaan todennut, että rikoksen tulee olla jollain tavoin järkyttävä ja lukijoita kiinnostava, jotta se huomioidaan mediassa. Harvat parisuhdeväkivaltatapaukset tavoittavat tällaista näkyvyyttä, ja näin ollen tarkastelujakson aikana kerättyjen artikkeleiden määrää ei voida suoraan verrata parisuhdeväkivallan tilastoihin.

Julkisen sanan neuvosto JSN on linjannut, millaiset oikeuskäsittelyyn edenneet jutut ovat sellaisia, että niistä on tarpeen kertoa mediassa. JSN on jakanut kaikki tapaukset neljään luokkaan: koko yhteiskuntaan vaikuttaneisiin rikoksiin, yksityiseen kohdistuneisiin tapauksiin, asianomistajarikoksiin eli sellaisiin tapauksiin, joita poliisi voi tutkia vain, mikäli asianomistaja on ilmoittanut rikoksesta (RIKU 2022) sekä kevyemmät ja merkitykseltään vähäiset rikkomukset. Jorma Mäntylä (2008) on kirjassaan *Journalistin etiikka* todennut rikkomusten ja asianomistajarikosten olevan lähtökohtaisesti tapauksia, joita ei nosteta julkisuudessa esille, ja näin ollen kyseisten juttujen oikeuskäsittely on usein myös salainen eikä esimerkiksi epäillyn nimeä kerrota julkisuuteen. Sen sijaan koko yhteiskuntaan vaikuttaneet tapaukset sekä yksityiseen kohdistuneet virallisen syytteen alaiset teot voidaan Mäntylän mukaan tuoda esille julkisuudessa niiden merkittävyyden vuoksi. (Emt. 164.)

Kun tarkastellaan kehysten käytön eroja tarkasteluvuosien välillä, huomataan, että koronan myötä lyhyemmät ja nopeammat uutisoinnit yleistyivät Iltalehden vuoden 2020 julkaisuissa. Koronan alkuaikana faktojen lateleminen -kehykseen kuului Iltalehdessä 73,7 prosenttia kaikista uutisista. Sen sijaan pidempiä ja taustoittavampia uutisia sisältävät kehykset vähenivät printtilehdessä koronan ensimmäisenä vuonna. Pääosin oikeuskäsittelyihin keskittyneiden karmiva tapaus -kehykseen kuuluvien uutisten osuus laski tarkasteluvälillä 28,2 prosentista 10,5 prosenttiin. Myös kehysten nujakointia lemменpesässä sekä opetuksia väkivallasta yleisyys laski Iltalehdessä vuonna 2020.

Myös Ilta-Sanomissa opetuksia väkivallasta -kehykseen kuuluvien artikkeleiden osuus laski koronavuoden aikana. Samalla faktojen lateleminen -kehyksen osuus

pieneni vuodesta 2019. Ilta-Sanomissa korona-ajan suurimmaksi kehykseksi nousi pääosin oikeuskäsittelyiden seurantaan keskittynyt karmiva tapaus -kehys, jonka osuus kasvoi 20 prosentista 37,5 prosenttiin vuonna 2020.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Ilta-Sanomissa ja Iltalehdessä kehysten muutokset tarkasteluvuosien välillä olivat lähes päinvastaiset. Siinä missä Iltalehden uutisoinnissa koronavuonna nopeiden, neutraalien ja lyhyiden juttujen osuus kasvoi, Ilta-Sanomien julkaisuissa keskityttiin entistä vahvemmin seuraamaan yksittäisiä, raa'an väkivallan kuvauksia sisältäviä tapauksia. Kiinnostavaa on myös se, miten yhteiskunnan asemaa ja erityisesti väkivallan tunnistamista korostavan opetuksia väkivallasta -kehysten osuus laski molemmissa lehdissä ensimmäisen koronavuoden aikana.

Monet aineistoon kuuluvat jutut käsittelevät samaa rikostapausta useammassa jutussa. Samat uutiset toistuvat myös molemmissa lehdissä. Jatkojuttujen määrä laski selvästi tarkasteluvuosien välillä. Esimerkiksi vuonna 2019 molemmissa medioissa esiintyi yhteensä 25 jatkojuttua, kun vuonna 2020 niitä julkaistiin ainoastaan 11 kappaletta. Koronan alkuaikana jatkojuttujen määrä siis laski huomattavasti printtijulkaisuissa.

Syitä sille, miksi uutisten määrässä ja kehysten käytössä on suuria eroja tarkasteluvuosien välillä, voidaan varmasti löytää monia. Muutosta voidaan selittää suurelta osin koronan vaikutuksella lehtien toimintaan. Epidemian myötä median merkitys kasvoi. Suomalaiset viettivät keväällä 2020 selvästi enemmän aikaa median parissa kuin aikaisemmin. Markkinatutkimuslaitos Kantar TNS mukaan ihmisten median käyttö lisääntyi vuoden 2020 ensimmäisellä vuosipuoliskolla edellisvuodesta puolelatoista tunnilla. Sanoma-, iltapäivä- ja ilmaisjakelulehtien verkkopalveluiden kulutus kasvoi yhteensä 12 minuutilla päivässä. (Kantar TNS 2020.)

Vaikka median kulutus lisääntyi ja monet lehdet kertoivat valtavista kävijä- ja lukijamäärien kasvuista, poikkeusolot loivat haasteensa myös lehtien taloudelliselle

toiminnalle. Pandemian alussa mediamyynti heikentyi ja alalla pelättiin jopa irtisanomisten mahdollisuutta. (Arola 2020.) Korona ei vaikuttanut lehtien talouteen niin paljon kuin pelättiin, osin kasvaneiden tilausmäärien ansiosta (Virranta 2021), mutta toimitusten päiväjärjestystä se sekoitti.

Koronan myötä yhteiskunnassa kohdattiin monia historiallisia ja nopeita muutoksia, jotka vaikuttivat laaja-alaisesti ihmisten elämään. Median oli kyettävä paitsi tiedottamaan niistä, myös seuraamaan, millaisia vaikutuksia kyseisillä tapahtumilla oli. Uutiset keskittyivät seuraamaan pandemian vaikutuksia tiiviisti erityisesti maaliskuussa, jolloin esimerkiksi päätettiin koulujen sulkemisesta ja etätöihin siirtymisestä. Samalla yhä useamman toimittajan työpanos jouduttiin kiinnittämään pandemiauutisointiin. Esimerkiksi Ilta-Sanomien urheilutoimituksen esimies Vesa Rantanen kertoi Suomen Lehdistön haastattelussa huhtikuussa 2020, että urheilutoimittajia siirrettiin kotimaan toimituksen vahvuuteen koronapandemian vuoksi. Tämän myötä esimerkiksi printtilehden urheiluosio oli koronan alkuaikana hieman normaalia suppeampi. (Arola 2020.) Voidaan olettaa, että myös monet muut lehtien perinteisemmät uutisaiheet joutuivat pandemian myötä vähäisemmälle seurannalle, rikosuutisointi mukaan lukien. Toimittajien työn keskittyminen virukseen heijastui myös printtilehden sisältöihin. Tämä näkyy selkeästi aineistoni vuoden 2020 lehdissä, joissa koronauutiset hallitsivat julkaisujen etusivuja ja veivät palstatilaa muilta uutisaiheilta.

Esimerkiksi Iltalehdessä lisääntyivät lyhyet, neutraalit väkivaltauutiset, joissa tiedot oli pääosin saatu viranomaisen tiedotteiden kautta. Tällaisissa jutuissa pyritään kertomaan lukijalle vain tapahtuman perustiedot, eivätkä ne siten vaadi toimittajalta yhtä suurta työpanosta kuin pidemmät feature-jutut, joiden määrä vastaavasti väheni korona-aikana. Jo ennen koronaa printtiin päätyivät vain kiinnostavimmat rikostapaukset ja niistäkin vain tärkeimmät tiedot (Kivioja 2008, 135–136). Koronan myötä muiden aiheiden kohdalla uutiskynnys printtiin kasvoi entisestään, koska pandemiauutiset syrjäyttivät ne. Tämän voidaan katsoa vaikuttaneen myös uutisoinnin kehystämisen muutoksiin vuosien 2019 ja 2020 välillä.

Lokakuussa 2020 MTV-uutiset kertoi rikollisuuden vähentyneen Suomessa, mutta samaan aikaan rikosuutisoinnin määrän lisääntyneen medioissa. Uutisessa haastatellun Helsingin yliopiston kriminologian yliopistolehtori Matti Näsin mukaan erityisesti yksittäistapausten korostuminen mediassa antaa vaikutelman uutisoinnin määrän kasvusta, vaikka samaan aikaan törkeän väkivallan osalta tilastot ovat olleet laskusuuntaisia. (Kohonen 2020.) Tutkimukseni kohdalla voidaan kuitenkin todeta, että tilanne on päinvastainen tarkasteltaessa lähisuhdeväkivalta-uutisoinnin kehitystä ensimmäisenä koronavuonna. Kun tilastoissa lähisuhdeväkivallan määrä kasvoi, iltapäivälehtien sivuilla uutisointi aiheesta väheni.

6. LOPUKSI

Tässä luvussa arvioin tutkimukseni luotettavuutta sekä sen toteutuksen onnistumista. Tämän jälkeen esittelen muutamia jatkotutkimusaiheita, jotka nousivat esille tutkimuksen teon aikana.

6.1 Tutkimuksen arviointi

Tämä tutkimus toi yhteen kaksi suurta yhteiskunnallista ilmiötä: parisuhdeväkivallan ja koronaviruspandemian. Pandemian myötä tapahtunut ihmisten eristäytyminen, ja sen vaikutus lähisuhdeväkivallan lisääntymiseen suomalaisissa kodeissa näyttäytyi kiinnostavana tutkimuskohteena myös median ja erityisesti rikosuutisoinnin näkökulmasta. Vaikka korona vaikuttaa edelleen maailmassa tämän tutkimuksen toteuttamishetkellä, on pahin ajanjakso jo takanapäin, ja uutisointi aiheen ympärillä selvästi vähentynyt.

Koronan ja lähisuhdeväkivallan yhteyttä on tutkittu useissa suomalaisissa ja kansainvälisissä hankkeissa. Myös väkivallan esittämistä mediassa on tarkasteltu vuosikymmenten ajan, mutta sen sijaan parisuhdeväkivaltaa on journalistisessa kontekstissa tutkittu vähän. Tämän vuoksi tutkimukseni teoreettinen viitekehys perustuu ennen kaikkea rikosjournalismin ja väkivallan uutisoimiseen sekä koronan ja lähisuhdeväkivallan yhteyden tarkasteluun.

Suoria ja yleistettäviä tuloksia siitä, miten koronapandemia on vaikuttanut esimerkiksi toimittajien työnkuvaan ja printtilehdessä julkaistujen juttujen aiheiden muutoksiin, ei ole vielä tehty. Varsinaista tutkimusta koronan vaikutuksesta toimittajien työhön ollaan pääosin vasta tekemässä, ja tämän vuoksi olen hyödyntänyt tulososiossa johtopäätösten tukena myös uutisartikkeleita, joissa on haastateltu yksittäisiä toimittajia ja mediatalojen johtajia pandemian vaikutuksesta työskentelyyn.

Kehysanalyysi toimi tämän tutkimuksen analyysimenetelmänä hyvin aineiston koon vuoksi. Uutisista pystyttiin muodostamaan analyysimenetelmällä selkeä kokonaiskuva, jossa voitiin huomioida esimerkiksi otsikoiden ja kuvien lisäksi myös artikkelissa käytetty kieli. Kehysanalyysissä tutkijan omat kokemukset ja tulkintatapa korostuvat, mikä välttämättä vaikuttaa myös tutkimuksen lopputulokseen. Olen opiskellut väkivaltatutkimusta Jyväskylän yliopistossa, minkä myötä kiinnostukseni ja ymmärrykseni siitä, miten median tapa käsitellä väkivaltaa ilmiönä, vaikuttaa ihmisten asenteisiin sitä kohtaan. Toinen samaa aineistoa tarkasteleva henkilö voisi huomioida täysin eri asioita analyysissa, ja päätyä muodostamaan myös erilaisia kehyksiä.

Yksi vahvasti tutkimuksen lopputulokseen vaikuttava tekijä on se, että tarkastelin ainoastaan printtijulkaisujen uutisia. Verkon huomioiminen tutkimuksessa olisi todennäköisesti kasvattanut aineistoa, koska printin koko ja keskittyminen koronauutisiin vuonna 2020 rajasi pois paljon sellaisia juttuja, jotka julkaistiin pelkästään verkossa. Erityisesti Ilta-Sanomien koronavuoden aineisto jäi lopulta hyvin kapeaksi.

6.2 Aiheita jatkotutkimukselle

Pohtiessani, minkä median sisältöjä haluaisin tarkastella tässä tutkimuksessa, päädyin nopeasti iltapäivälehtiin niiden rikosuutisoinnin luonteen vuoksi. Lisäksi aineisto rajautui verkon hakutyökalujen vaikean käytön vuoksi vain printtijulkaisujen tarkasteluun kahdeksan kuukauden ajalta. Näin ollen tulevaisuudessa aiheesta voitaisiin toteuttaa jatkotutkimusta tarkastelemalla muiden medioiden tapoja, joilla ne käsittelevät parisuhdeväkivaltaa korona aikana. Kiinnostava vertailukohde iltapäivälehdille ovat muut valtakunnalliset julkaisut, kuten Helsingin Sanomat ja Yle, joiden tyyli kertoa vastaavanlaisista tapauksista eroaa jo muutoinkin huomattavan paljon iltapäivälehtien linjasta.

Korona-aikana tapahtuneiden parisuhdeväkivaltatapausten uskotaan näkyvän tilastoissa useiden vuosien viiveellä (Husso ym. 2021). Tämän vuoksi yksi

kiinnostava jatkotutkimuskohde on parisuhdeväkivallan uutisoinnin määrän kehityksen tarkastelu pidemmällä aikavälillä. Koska oma aineistoni ei sisältänyt lainkaan uutisia, joissa mainittaisiin koronan vaikutus lähisuhdeväkivallan yleistymiseen, olisi mielenkiintoista tutkia, tuodaanko ilmiötä enemmän esille myöhemmässä uutisoinnissa.

Myös tarkempi tutkimus koronapandemian vaikutuksesta uutismedioiden aiheisiin ja toimittajien työn muutokseen on tarpeellinen. Kiinnostava tutkimuskohde tämän aiheen kohdalla olisivat toimittajat tai muut mediatalon edustajat, jotka kykenisivät konkreettisesti avaamaan tarkemmin pandemian vaikutuksia omaan työhönsä sekä esimerkiksi sitä, miten koronauutisointiin keskittyminen muutti uutisaiheiden painotusta. Toimittajien haastatteluiden kautta voidaan saada myös lisätietoa esimerkiksi väkivaltauutisoinnin käytännöistä ja niiden vaikutuksesta ilmiön kehystämistapoihin.

Korona ja sen vaikutukset tulevat varmasti näkymään tulevaisuuden tutkimuskentällä monin tavoin. Osa pandemian seurauksista paljastuu todennäköisesti vasta vuosien kuluttua, jolloin ne tulevat vaikuttamaan yhteiskuntaan ja sen toimintaan monilla eri sektoreilla. Näin ollen uskon, että tulevaisuudessa pandemia tarjoaa vielä useita tutkimusaiheita, joiden kautta voidaan tarkastella median asemaa ilmiöiden selittäjänä.

Median ajatellaan perinteisesti heijastavan yhteiskuntaa ja sen ajankohtaisia ilmiöitä, mutta kuinka todenmukaisen kuvan se kykenee lopulta antamaan. Tutkimukseni osoitti, että parisuhdeväkivaltatapauksen lisääntyminen korona-aikana ei näkynyt suomalaisten iltapäivälehtien sivuilla, päinvastoin. Korona-aikana uutisointi painottui printissä ennen kaikkea itse virukseen, mutta sen monet lieveilmiöt jäivät vähälle huomiolle. Miten paljon tämä vaikuttaa lukijoiden mielikuvaan yhteiskunnasta ja milloin uutisoinnin puute vääristää liikaa käsitystämme todellisuudesta?

KIRJALLISUUS

Alasuutari, P. & Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0 (4. uud. p.). Vastapaino.

Alma media. 2022. Iltalehti. Saatavilla: <https://www.almamedia.fi/mainostajat/mediatja-palvelut/valtakunnalliset/iltalehti/>. [Viitattu 13.3.2022]

Arola, J. 15.4.2020. Näin korona iski mediataloihin: ”Voi olla, että tipumme astetta pienemmälle tasolle”. Suomen lehdistö. Saatavilla: <https://suomenlehdisto.fi/nain-korona-iski-mediataloihin-voi-olla-etta-tipumme-astetta-pienemmalle-tasolle/>

Aspblom, K. & Havio, T. 2021. Koronaviruspandemian vaikutukset lähisuhdeväkivaltaan: Helsingin poliisilaitoksen lähisuhdeväkivaltarikostutkinnan kokemukset. Opinnäytetyö.

Bildjuschkin, K., Ewalds, H., Hietämäki, J., Kettunen, H., Koivula, T., Mäkelä, J., Nipuli, S., October, M., Peltonen, J. & Siukola, R. 2020. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Saatavilla osoitteessa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf

Brookes, R. 2000. Tabloidization, Media Panics, and mad cow disease. Rowman & Littlefield, 2000.

Campbell, A. M. 2020. An increasing risk of family violence during the Covid-19 pandemic: Strengthening community collaborations to save lives. Forensic science international: reports, 2, 100089.

Cullen, P., O'Brien, A., Corcoran, M. 2019. Reporting on domestic violence in the Irish media: an exploratory study of journalists' perceptions and practices. Media, Culture & Society. 2019;41(6):774–790. doi:10.1177/0163443718823141

D'Angelo, P. & Shaw, D. 2018. 11. Journalism as Framing. In Journalism. 205–234. De Gruyter Mouton.

D'Angelo, P. 2017. Framing: media frames. The international encyclopedia of media effects, 1–10. New York: Wiley.

Entman, R. 1993. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. Journal of Communication. 43:4. 51–58.

Haapakangas, K. 2020. Parisuhdeväkivallasta tehdyt ilmoitukset lisääntyivät kevään aikana. Haettu osoitteesta: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2020/parisuhdevakivallasta-tehdyt-ilmoitukset-lisaantyyivat-kevaan-aikana/>

- Haapakangas, K. 2021. Vanhempien lapsiinsa kohdistama väkivalta väheni koronavuonna – avopuolisoiden väliset teot kasvoivat eniten. Saatavilla: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/vanhempien-lapsiinsa-kohdistama-vakivalta-vaheni-koronavuonna-avopuolisoiden-valiset-teot-kasvoivat-eniten/>
- Haara, P., Reunanen, E., Näsi, M. J. & Kivivuori, J. K. A. 2017. Väkivalta pirstaloituvassa mediamaaisemassa: fokusryhmätutkimus uhkan kokemuksesta ja rikostiedon lähteistä. Tampereen yliopisto, Tutkimuskeskus COMET, Tampere.
- Hakala, H. 2020. Valmiuslain käyttöönottoaminen korona-aikana. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx
- Harvey, A. 2019. Feminist media studies. John Wiley & Sons.
- Husso, M., Hyväri, E., Kaittila, A., Hietämäki, J., Karhinen-Soppi, A., Kekkonen, O. & Tuominen, J. 2021. Korona, koti ja kontrolli: väkivaltatyöntekijöiden näkemyksiä lähisuhdeväkivallan kohteina olleiden avun saamisen haasteista korona-aikana. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 58(3).
- Ilta-Sanomien mediatiedot. 2022. Sanoma. Saatavilla: <https://media.sanoma.fi/suunnittelijan-tyokalut/mediatiedot/ilta-sanomat> [Viitattu: 13.3.2022]
- Jewkes, Y. 2004. Media representations of the causes of crime. *Criminal Justice Matters*, 55(1), 26–27.
- Jormanainen, A. 4.2.2016. Milloin etninen tausta on syytä kertoa? *Journalisti*. Saatavilla: <https://journalisti.fi/artikkelit/2016/02/milloin-etninen-tausta-on-syyt-kertoa/>
- Julkisen sanan neuvosto JSN. 2011. Journalistin ohjeet ja liite. Saatavilla: https://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/ [Viitattu: 28.3.2022]
- Juntunen, L. 2009. Journalistinen etiikka kriisissä: kiireen ja kilpailun haasteet toimittajien ammatilliselle itsekurille. *Media & Viestintä*, 32(2). Saatavilla: <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/62960>
- Kantar TNS. 2020. Suomalaisten mediapäivä kasvoi 1,5 tuntia koronakeväänä. *Uutiskirje*. Saatavilla: <https://www.kantar.fi/uutiskirje/2020/suomalaisen-mediapaiva> [Viitattu: 11.5.2022]
- Karhunen, P. 2019. IS:n uusi vastaava päätoimittaja palaa ”henkiseen kotiinsa” – ”Ilta-Sanomien on aidosti ja rohkeasti moniääninen” Saatavilla: <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000006132505.html>
- Karvonen, E. 2000. Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. *Media & Viestintä*, 23(2). Saatavilla: <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/61529>

- Kivioja, P. 2008. Iltapäivälehdet mediakentän ja yhteiskunnan muutoksessa. Tampereen yliopisto.
- Kivioja, P. 2018. Iltapäivälehtien evoluutio median murroksessa: Hiipuva printti, nouseva digitaalinen mahti ja ansaintamallinen uusi asento. Tampereen yliopisto.
- KMT. 2021. Lehtien lukijamäärät 2021. Media Audit Finland. Saatavilla: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2021/10/KMT-2021-lukijamaarat-liite.pdf>
- Kohonen, K. 2020. Rikosuutisointi jatkaa kasvuaan, vaikka rikollisuus vähentynyt – kriminologi: "Mitä laajemmin seuraa uutisointia, sitä todennäköisemmin kokee väkivallan lisääntyneen". Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/rikosuutisointi-jatkaa-kasvuaan-vaikka-rikollisuus-vahentynyt-kriminologi-mita-laajemmin-seuraa-uutisointia-sita-todennakoisemmin-kokee-vakivallan-lisaantyneen/7940586#gs.zbhm6x>
- Korpela, E. & Niinistö, M. 2020. Tilkitty. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-11280477>
- Leino, P. 2005. Toimittajan eettinen harkinta rikos- ja oikeusjournalismissa. Maisterin tutkielma. Tampereen yliopisto. Saatavilla: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/92752/gradu00571.pdf>
- Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I., Aslama, M. & Paasonen, S. 2006. Sukupuolishow: Johdatus feministiseen mediatutkimukseen. Gaudeamus.
- Mäki, M. & Niilola, M. 2020. Ensimmäinen ihminen on kuollut Suomessa koronaviruksen aiheuttamaan tautiin – THL:n pääjohtaja: "Varmasti pysäyttää". Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-11269508>
- Mäkipää, L. & Mörä, T. 2009. Henkirikos yhdistää. In T. E. V. (Ed.), Journalismi murroksessa. 207–221. Gaudeamus.
- Mäntylä, J. 2008. Journalistin etiikka (2. uud. p.). Gaudeamus Helsinki University Press.
- Niemi, J., Kainulainen, H., Honkatukia, P., Hautanen, T., Lidman, S., Holma, J. & Nyqvist, L. 2017. Sukupuolistunut väkivalta: Oikeudellinen ja sosiaalinen ongelma. Vastapaino.
- Niemi-Kiesiläinen, J. 2004. Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta. Juva: WS Bookwell.
- Noppi, E., Raittila, P. & Männikkö, P. 2015. Syylliseksi kirjoitettu. Ulvilan surman uutisointia paperilla ja verkossa. Tampereen yliopisto. Saatavilla: https://www.hssaatio.fi/wp-content/uploads/2017/01/syylliseksi-kirjoitettu_2015.pdf
- Oikeusneuvosto. 2021. Esitys: Naisiin kohdistuvan väkivallan raportojen tehtävä perustetaan. Saatavilla: <https://oikeusministerio.fi/-/esitys-naisiin-kohdistuvan-vakivallan-raportojen-tehtava-perustetaan>

Onnettomuustutkintakeskus. 2020. Koronaepidemian ensimmäinen vaihe Suomessa vuonna 2020. Saatavilla: https://www.turvallisuustutkinta.fi/material/collections/20210630071110/7RRUvNDBZ/P2020-01_Korona.pdf

Opetus ja kulttuuriministeriö. 2020. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavilla: <https://okm.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi>

Ovaskainen, E. 2007. Väkivaltaotsikoiden kuvitus Ilta-Sanomien ja Iltalehden lööpeissä. Teoksessa Syrjälä, H. Väkivalta lööppijulkisuudessa. 51–63.

Partanen, J. 2021. Perttu Kauppinen, 42, Iltalehden vastaavaksi päätoimittajaksi – ”Iltalehti on vahvistanut tutkivaa, vallankäyttöä valaisevaa journalismia” Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/7c6ebb29-7e55-4c23-b891-2e78fded3c8f>

Puroila, A. 2002. Erving Goffmanin kehysanalyysi sosiaalisen todellisuuden jäsentäjänä. Lapin yliopisto.

Raittila, P. 2002. Etnisyys ja rasismi journalismissa. Tampere University Press: TAJU, Tampereen yliopiston julkaisujen myynti [jakaja].

Rikosuhripäivystys (RIKU). Mitä tarkoittaa asianomistajarikos tai virallisen syytteen alainen rikos? Saatavilla: <https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/usein-kysytyta/mita-tarkoittaa-asianomistajarikos-ja-virallisen-syytteen-alainen-rikos/> [Viitattu: 15.4.2022]

Riski, T. 2009. Naisiin kohdistuva väkivalta ja tasa-arvopolitiikka. Sosiaali- ja terveysministeriö. Selvityksiä 2009:50. Helsinki.

Ruokangas, P., Juntti M., Kajander, R. & Konttinen, M. 2020. Suomen ensimmäinen koronavirustartunta varmistui, THL: Tapaus valitettava, mutta ei odottamaton – Yle seurasi hetki hetkeltä. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-11181717>

Rönkä, A.-L. 2011. Matkapuhelinsäteily mediassa – Terveysriskikeskustelun kehysanalyysi. Media & Viestintä, 34(2).

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi: Uudistettu laitos. Tammi.

Seppänen, J. & Väliaverronen, E. 2012. Mediatyhteiskunta. Vastapaino.

Smolej, M. 2011. News Media, Crime and Fear of Violence, Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 257, Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 22.12.2020. Koronavirusrokotteet, tilannekatsaus 22.12.2020. 2020. Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla: https://stm.fi/documents/1271139/51864462/STM_THL_koronainfo_221220_yhdistetty_Final.pdf/81a14003-e29f-b350-b2ae-317367f8ea27/STM_THL_koronainfo_221220_yhdistetty_Final.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 27.8.2020. STM ja THL tiedottavat: Uusien koronavirusstartuntojen määrä pysynyt tasaisena viimeiset kolme viikkoa. 2020. Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla: <https://stm.fi/-uusien-koronavirusstartuntojen-maara-pysynyt-tasaisena-viimeiset-kolme-viikkoa>

Syrjälä, H. 2007. Väkivalta lööppijulkisuudessa. Tampere: Tampereen yliopisto.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos THL. 2021. Sukupuolen moninaisuus. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/sukupuolen-moninaisuus>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos THL. 2022. Koronaepidemian vaikutukset lähisuhdeväkivallan kokemuksiin ja palveluiden käyttöön. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/koronaepidemian-vaikutukset-lahisuhdevakivallan-kokemuksiin-ja-palveluiden-kayttoon-kova-?redirect=%2Ffi%2Fweb%2Finfektiaudit-ja-rokotukset%2Fajankohtaista%2Fajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19%2Ftutkimuksia-ja-hankkeita-koronavirukseen-liittyen>

Tilastokeskus 1.6.2021. Rikos- ja pakkokeinotilasto. 2020. Saatavilla: http://www.stat.fi/til/rpk/2020/15/rpk_2020_15_2021-06-01_tie_001_fi.html [Viitattu: 11.5.2022]

Tilastokeskus, Avopari määritelmä. Saatavilla: <https://www.stat.fi/meta/kas/avopari.html> [Viitattu 8.4.2022]

Tilastokeskus. 2.6.2020. Aikuisista perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhreista 76,8 prosenttia naisia. Saatavilla: https://www.stat.fi/til/rpk/2019/15/rpk_2019_15_2020-06-02_tie_001_fi.html

Uibu, K. Domestic Violence Coverage in the Australian Online News University of the Sunshine Coast, Queensland.

Valtioneuvosto. 29.12.2020. STM:n ja THL:n tilannekatsaus koronavirusatilanteesta. Saatavilla: https://stm.fi/documents/1271139/51864465/STM_THL_koronainfo-20201229.pdf/9ae97f8b-9b4a-a63c-a019-1424d6aa4bde/STM_THL_koronainfo-20201229.pdf?t=1609234458988

Valtioneuvosto. 3.12.2020. STM:n ja THL:n tilannekatsaus koronavirusatilanteesta. Saatavilla: https://stm.fi/documents/1271139/48639674/COVID-19+tilannekatsaus+3.12.2020_yhdistetty.pdf/75d56bd2-e5db-e8fc-5a1c-27f4ecfc75e1/COVID-19+tilannekatsaus+3.12.2020_yhdistetty.pdf?t=1606979901463

Valtioneuvosto. 6.8.2020. STM:n ja THL:n tilannekatsaus koronavirustilanteeseen. Saatavilla: https://stm.fi/documents/1271139/22594516/COVID-19+tilannekatsaus_6.8.2020.pdf/73d6c7f1-489b-af71-2d7d-98a6af2b6c14/COVID-19+tilannekatsaus_6.8.2020.pdf?t=1596698645971

Venäläinen, S. 2013. Väkivallan sukupuoli iltapäivälehdissä, Media & viestintä: kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen lehti, Vuosikerta. 36, Nro 3–4, 23–39.

Virrantä, R. 10.6.2021. Tilaukset pitivät, mainonta sukelsi, digitulot kasvoivat hitaasti – Tältä näytti koronavuosi lukujen valossa. Suomen Lehdistö. Saatavilla: <https://suomenlehdisto.fi/tilaukset-pitivat-mainonta-sukelsi-digitulot-kasvoivat-hitaastilta-naytti-koronavuosi-lukujen-valossa/>

Liitteet

Liite 1: Tutkimusaineisto

Ilta- Sanomat (IS)

- 1.3.2019 Syyte: Kuristi vaimoja ja lavasti itsemurhaksi
- 2.3.2019 15 merkkiä tunnista manipulointia
- 4.3.2019 Puukotus kadulla
- 5.3.2019 Fitnesstähti koki henkisen heräämisen
- 6.3.2019 Puukottajalla oli lähestymiskielto
- 7.3.2019 Haagan puukottaja yhä karkuteillä
- 9.3.2019 Haagan puukotuksesta epäiltyä etsitään nyt Turusta
- 11.3.2019 Yksi Euroopan etsityimmistä
- 12.3.2019 Yhteisö voi painostaa kunniamurhaan
- 14.3.2019a Syyttäjä: Mies suunnitteli ex-naisystävänsä raiskausta
- 14.3.2019b Yritti keskeyttää vaimon raskauden
- 21.3.2019 Raju ote Raakkelin omaelämäkerrasta
- 6.5.2019 Tässä on Helsingin poliisin kohulinjaus
- 10.5.2019 "Vaiettu totuus Suomessa"
- 14.5.2019 Haagan puukotuksessa tutkitaan virkarikosta
- 15.5.2019 "Todella raastava maailma"
- 16.5.2019 Murhaajana ex, veli, isä
- 22.5.2019 32-vuotiaalle naiselle pitkä tuomio taposta
- 31.5.2019 Aamuisesta puhelinsoitosta alkoi kosto
- 8.8.2019 Väitti pelänneensä Isisiä

9.8.2019 Törkeitä viestejä ja vainoamista
17.8.2019 Päivi luovutti ja pelasti itsensä
19.8.2019 Ylitornion palon epäilty ja uhri ex-pariskunta
21.8.2019 Mies väijyi oven takana
31.12.2019 Mikko katsoi ampujaa silmiin
7.5.2020 Harkittu murha vai ei?
9.5.2020 Syytetty kiisti tahallisuuden
20.5.2020 Pariskunta osoitti ruumiin kätköpaikan
1.8.2020 Illanvietto päättyi tragediaan
14.8.2020 "Heittelit mua tahallas"
26.8.2020 Hyytävä kohtaaminen
12.12.2020 Viiden lapsen äiti kutoi valheiden verkon
31.12.2020 "Aina on toivoa paremmasta"

Iltalehti (IL)

2.3.2019 Aviomies patisti juhlimaan - löi kun avovaimo tuli kotiin
4.3.2019 Mies puukotti keskellä päivää
5.3.2019 Puukotuksessa kunniamurhan piirteitä
6.3.2019 Uhrit eivät olleetkaan turvassa tapaamisessa
7.3.2019 Näin perhepuukottaja pääsi pakenemaan
8.3.2019 Kuului pahamaineiseen aseelliseen ryhmään
11.3.2019a Silmukka kiristyy Haagan puukottajan ympärillä
11.3.2019b Veitsimurhaajan "elinkautinen" 12 vuotta ja 9 kuukautta
12.3.2019 Lapset yrittivät puolustaa äitiään
16.3.2019 Sivullinen pelasti pahemmilta vammoilta

27.3.2019a Seksuaalista väkivaltaa suhteissa

27.3.2019b Törkeä puhelu vankilasta

28.3.2019a Väärä nimi rakastellessa paljasti pettämisen

28.3.2019b Tappaja kimpaantui lakimiesten pihdeissä

2.5.2019 Nöyryytystä, puukotus ja murha

7.5.2019 Mies jätti tunneiksi saunaan - vaimo kuoli

10.5.2019 Ex-kihlattu soitti 40 kertaa päivässä

11.5.2019 Raju tappelu - poliisin tulo kesti yli tunnin

13.5.2019 Törkeästä perheväkivallasta ehdollista

14.5.2019 Tällaista on kunniaväkivalta Suomessa

24.5.2019 Haagan puukottaja yhä karkuteillä

6.8.2019 Törkeä hyväksikäyttö ja rajua väkivaltaa

8.8.2019 Mies surmasi julmasti viiden lapsen äidin

10.8.2019 "Tajusin, että olin jo helvetissä"

17.8.2019 Mies yritti polttaa lapsensa ja ex-puolisonsa Ylitorniolla

18.8.2019 Parviainen käräjillä pahoinpitelysyytteestä

22.8.2019 Perhehelvetti vei suljetulle osastolle

23.8.2019 Elinkautinen tuomio ex-vaimon murhasta

24.8.2019 Kihlattu raiskasi raskaana olleen

27.8.2019 "Pelkäsin hänen tappavan minut"

3.12.2019a Taposta 11 vuoden tuomio

3.12.2019b Elinkautinen raa'asta murhasta

3.12.2019c Toivo Milla Arosen löytämiseksi hiipuu

7.12.2019 Törnin miesystävä pysyy vangittuna

12.12.2019 Taposta tuomittu piinaa jälleen naista

14.12.2019 Miestä syytettiin riisuttamisesta - mustasukkainen nainen pyörsi puheensa

18.12.2019 Perheväkivallan salaamista ajaneelle rikostarkastajalle tuomio naisystävänsä pahoinpitelystä

20.12.2019 Tuomittu rikostarkastaja jatkaa yhä poliisissa

31.12.2019 Kun ampuja hyökkäsi Sellon Prismaan

3.3.2020 Naista epäillään miesystävänsä taposta

5.3.2020 Mies tapettiin keittiöveitsellä

7.3.2020 Viikonloppuajelu loppui karmeasti

21.3.2020 Ex-puoliso hyökkäsi naisen asuntoon

25.3.2020 Mies huijasi härskisti naisystävänsä rahat

7.5.2020 Syyttäjä: Rahaton ex-mies murhasi Millan

15.5.2020 Ex-poikaystävä vapautetaan heti

10.3.2020 Mies tunkeutui ex-vaimon pikkujouluihin

9.5.2020 Poliisi: Mies puukotti ex-vaimoaan kadulla

18.5.2020 Poliisi uskoo löytäneensä Juuso Sirviön ruumiin

20.5.2020 Juuso Sirviön ruumis löytyi

11.8.2020 Mies viilsi vaimoaan machete-veitsellä

14.8.2020a "Sori kun suutun, kun mut on hakattu"

14.8.2020b Kuristussurmasta syytetty mielentilatutkimukseen

15.8.2020 Poliisi tutkii tappoa Lempäälässä

12.12.2020 Miesystävää epäillään naisen julmasta murhasta

15.12.2020 Mies surmasi naisen yhteisessä kodissa

29.12.2020 Vaimo epäiltynä muusikkosurmasta

30.12.2020 Joensuun murhaaja ehdonalaiseen 15 vuoden jälkeen